JL. 4227

Sup pastore[m] ouium [con]tē gelug; progregi[s] in custodia die ac noc te terre

[con]tēp ungulantibus circu pectant. quanto ardore quantaq; debemus esse pugile no qui pastor

nonce[n]emus. ne indiv diuini examinis procelloia nra ante tum mū pastore negligentie reatu

miliaru solempnia celebranda fraternitatiue tran mittimus. qd antece[s]oribus tuis nunq

& puenerationē antece[s]ori nri pie memorie domni adriane Clementis. primū eius de ecclī epi.

benignissimi. uobis ter in anno uti p mittimus. ad ua auctoritate dom nr metropolitane

& in solempnitate sci dionisii. eo quod tunc anniuersariu die celebratur et omni pa

celebrem p totū epi copatū. cuius qm indumti honor modesta ac tuū unanimitate seruan

po[n]i & conspicuus. traq; utq; tua filii tui ut regula. in pa iqua tortuudo illi

dum uideat esse bene dilexerint. cor ergo neque pro pera que repora[n]t blandiunt ecc

aperire locum odia. nullu fauor indignū inueniant. Misericordiem te prout ui

erec tio contradicat. Nullu faciem contra ui tuam accipias. nullu querentem

Münster HStA, Bamberger Urk. 121

München HStA Bamberger Urk. 121

...unt. & ut nequa excel aut errando pereat aut ferinu laniata morsibu rapiatur oculi

...mmaru dicamur adtendamu. & ul ceptu ostrum exhibere erga cultocha dominicarū omnū

...cio. unde modo honori reuerentia sublimiore interretro uocamur. allum aut ad

...te concellum modo tibi primo concedimu rogatu dilectissimi hinri imperatori enrici.

...unxpo regnat centu. & pmemoria enrici imperatori primi. pretate accdae constructori

...mnay accdae. hilic& indie ce resurrectionis dni & unnatalitio cor aplor letri & pauli.

CLEMENTIS supra memorati. hanc diem sancta aplica auctoritate statuimu

...t. hortam ut ei morū tuor ornamta conueniant. quatinus auctore do recte utrobiq

...sta ē dirigat. intra qd imuent aspiciant. inspa ep considerando prospiciant ut tuu post

...neque aduersa deiciant. sed quic quid illud fuerit uirtute patientie deuincat. nullum

...patitur. pauperibu exhibere. oppressi defensio tua subueniat. opprimentibu moderata

...delpicia. ut tocha inter equitati excellat. ut nec diuitem potentia sua aliquid

...de pcrare. quatinus do miserante talis possit esse qualem sacra lectio precipit

...agri tram partitatem habuerit. Qua qui ecclia fuerit. aute aliquando transire

Bayerisches Hauptstaatsarchiv
Bestand Bamberger Urk.
121
Urheberrecht vorbehalten!
Reproduktion
nur mit Genehmigung.
Auftragsnummer 1290/89

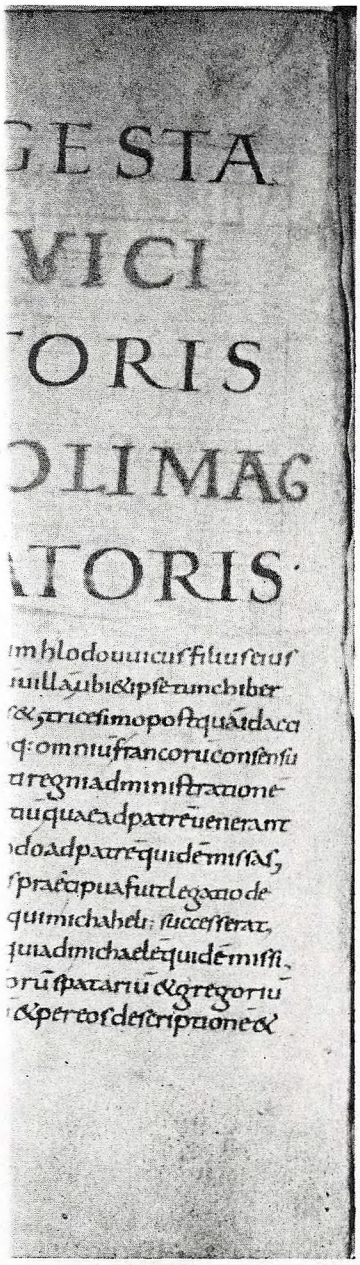
GESTA
VICI
TORIS
OLIMAG
ATORIS·

Tafel 3 ▶

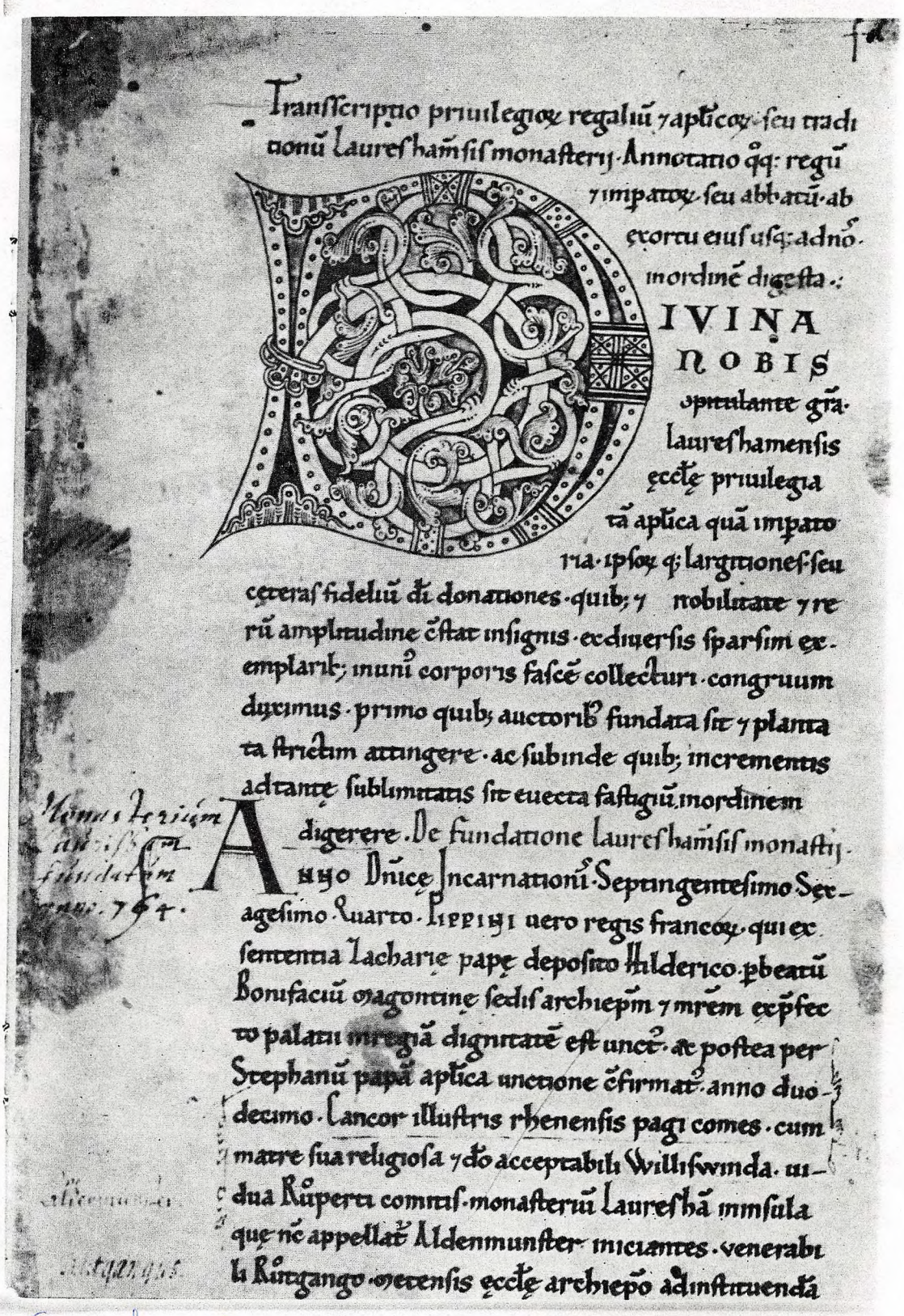
Transcriptio priuilegior regaliu ⁊ aplicor seu tradi
tionu Laureshamfis monasterij · Annotatio qq: regu
⁊ impator seu abbatu ab
exordio eius usq; adno
in ordine digesta ·:
IVINA
NOBIS
operulante gra
laureshamensis
ecclie priuilegia
ta aplica qua impato
ria · ipsor q; largitiones seu
ceteras fideliu di donationes · quib; ⁊ nobilitate ⁊ re
ru amplitudine estat insignis · ex diuersis sparsim ex
emplarib; in unu corporis fascē collecturi · congruum
duximus · primo quib; auctorib fundata sit ⁊ planta
ta strictim attingere · ac subinde quib; incrementis
ad tantē sublimitatis sit euecta fastigiu ordinem
Adigerere · De fundatione Laureshamfis monastij ·
Anno Dnice Incarnationis Septingentesimo Sex
agesimo Quarto · Pippini uero regis francor · qui ex
sententia Zacharie papē deposito Hilderico · pbeatu
Bonifaciu magontine sedis archiepm ⁊ mrem exptec
to palatiu mregia dignitate est unctō · ac postea per
Stephanu papa aplica unctione ēfirmat · anno duo
decimo · Cancor illustris rhenensis pagi comes · cum
matre sua religiosa ⁊ dō acceptabili Williswinda · ui
dua Ruperti comitis · monasteriu Laureshā in insula
que nē appellat Aldenmunster · iniciantes · venerabi
li Rutgango · metensis ecclie archiepo · ad instituenda

Codex Laureshamensis

Paul Schnitzer, Handschriften aus dem Kloster Lorsch (Kat. Lorsch 1964) 17 (KO 27006)

München, HStA, Mainz Lit. 19

Isti sunt testes qui circumduxerunt illam
marcam adsconin ouua.

Engildeo comis. Odalrih com̃. Meginhart co
Chunipht com̃. Kerolt com̃. Rumolt com̃
Geno com̃. Vuichad Arngis. Ludo. Piribalo
Gozpht. Milo. Vuirolt. Ermpht. Rodolt
Perah coz. Frotolf. Dorfuni. Volrat.
Engildeo. Adalger. Heripan. Isanpht.
Vuillihelm. Purchart. Reginhart. Erchanpold.
Reginmunt. Hunpold. Hadfolch. Sigimot.
Vuillipald. Chunipht. Rupo. Eginolf.
Engilpht. Petto. Salomon. Fridapht.
Meginhart. Fridolf. Chuntulo.
Terrimar. Heimger. Arnamar.
Otachar. Reginhart. Herimar.
Liutprant. Adalmar. Adalmunt.
Eparuni. Reginhoh. Eccarih. Aschih. Iacob.
Megol. Gunzo. Cundpht. Nidhart.
Liufo. Sicco. Rodmunt. Vuago.
Isanpero. Gemmunt. Liuthart.
Vuenilo. Vuetti. Vuinipold. Trogo.
Machelm. Faramunt. Paldrih.
Vuinimunt. Tiso. Kerhart. Rodker
Hagano. Opi. Reginpht. Gunzo.
Sigifrid. Pald. Sigifrid. Luitpero
Otbelm. Altman. Hadamar.
Liutunc. Kerhart. Rodhart.
Reginhoh. Sigimot. Ellant. Appo.
Ambricho. Ogo. Ellant.

München. HStA, Regensbg.-St. Emme-
ram Urk. 15

Bayerisches Hauptstaatsarchiv
Signatur: Regensburg - St.
Emmeram Urk.
15
Reproduktion nur mit
Genehmigung.
Auftragsnummer: 486/2001

cf. MGH DArn 75

2
3½
11

früher München. HStA

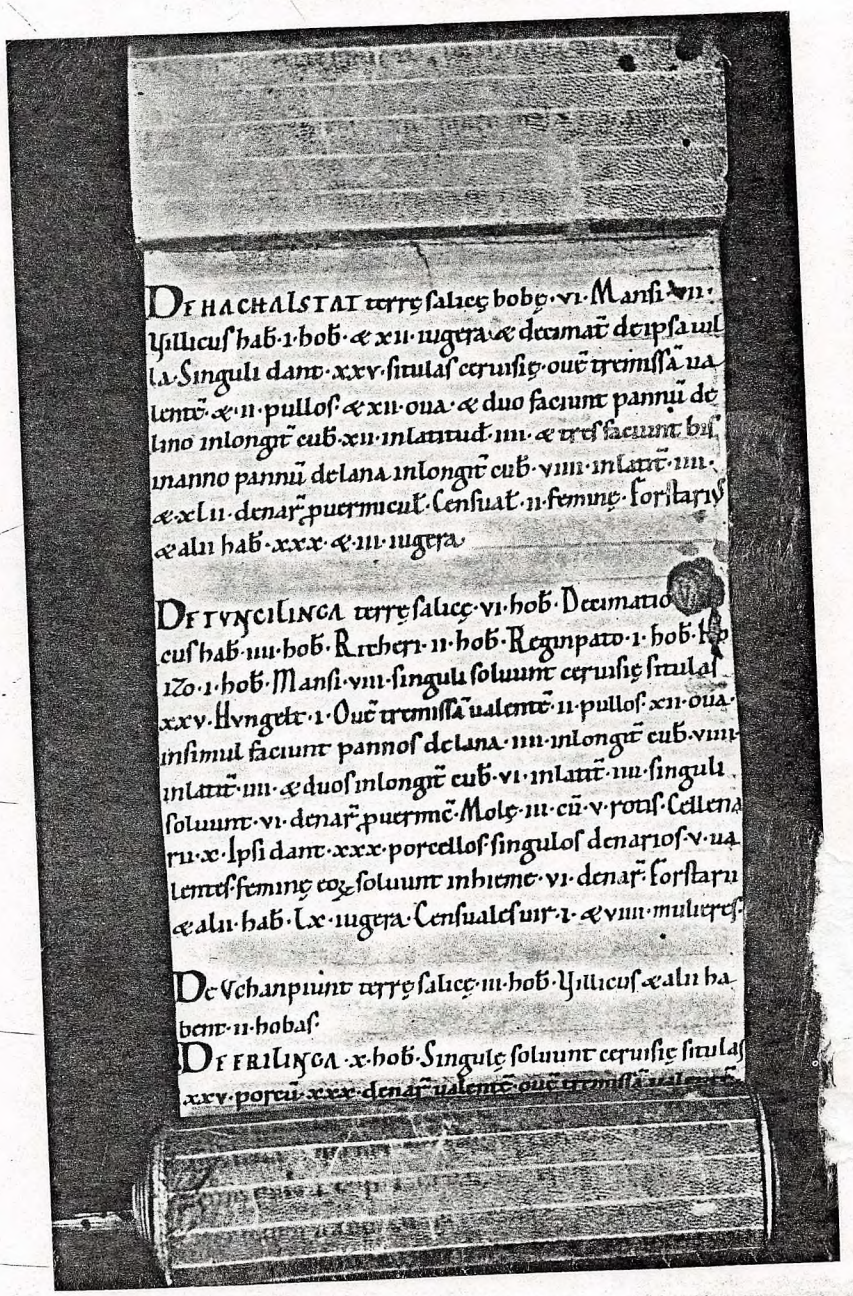

Rotulus von St. Emmeram

ca. 13 cm breit
305 bzw. 314,5 cm lang

P. Mai, Der St. Emmeramer Rotulus des Güterverzeichnisses v. 1031, in: Beitr. zur bayer. + dtsch. Gesch. H. Dachs zum Gedenken = Verhandlgn d. Hist. Ver. f. Oberpfalz + Regensbg 106 (1966) hinter S. 88

(88)

ist im Druck herausgege-
Diese Editionen beruhen auf
nderts (BHStAM, St. Em-
Überlieferungsform des Ur-
. Jahrhunderts stammt und
geht wie das Kopialbuch[10],
n von Lit. 5 1/3 ab. Während
ich wohl als Abgabennach-
lus den Klosterbeamten bei
Klosterbesitz als Revisions-
ung der einzelnen Ortsein-
mten zu rekonstruieren.
Arnold von St. Emmeram
über die er das harte Ur-
n steckt und dem Original
schichte von St. Emmeram
g auch dieser Variante der
Original verlorengegangenen
vars Roman Zirngibl fehl-
das *initium a manu frivola*
ursprünglich ca. 13 cm brei-
ulus[12] wurden aus der Ab-
ram Lit. 5 1/3) ergänzt. Aus
ol. Hochschule Regensburg,
fertigen ließ[13], können wir
und der blinden Linierung
r enthält die Fotografie nur
igen Zeilen zusammen mit
ch genau zu rekonstruieren.
New York aufgefundenen und
gensburg verbrachten literari-
Tom. I Pars III, 1721, 67 ff.:
Burchardo ipso iubente, frat-
vière. Depuis la fin de l'epo-
Publications de la faculté des
1949, 504—512). — Dollinger
m nach der Vorlage von Pez
St. Emmeram Lit. 5 1/3. Ernst
BLG 16 (1952, 367—371), daß
e Literatur ab 1930 kaum be-
802, 4.
twa 1938 anfertigten. Für die

1031 ist im Druck herausgege-
[9]. Diese Editionen beruhen auf
hrhunderts (BHStAM, St. Em-
ite Überlieferungsform des Ur-
12. Jahrhunderts stammt und
ückgeht wie das Kopialbuch[10].
kten von Lit. 5 1/3 ab. Während
ialbuch wohl als Abgabennach-
Rotulus den Klosterbeamten bei
ner Klosterbesitz als Revisions-
rdnung der einzelnen Ortsein-
beamten zu rekonstruieren.
von Arnold von St. Emmeram
ist, über die er das harte Ur-
rten steckt und dem Original

zgeschichte von St. Emmeram
sung auch dieser Variante der
n Original verlorengegangenen

chivars Roman Zirngibl fehl-
il das *initium a manu frivola*
n ursprünglich ca. 12 cm brei-
rotulus[12] wurden aus der Ab-
meram Lit. 5 1/3) ergänzt. Aus
Theol. Hochschule Regensburg,
anfertigen ließ[13], können wir
ge und der blinden Linierung
ider enthält die Fotografie nur
venigen Zeilen zusammen mit
isch genau zu rekonstruieren.

in New York aufgefundenen und
Regensburg verbrachten literari-

is, Tom. I Pars III, 1721, 67 ff.:
te Burchardo ipso iubente, frat-

Bavière. Depuis la fin de l'epo-
(Publications de la faculté des
1949, 504—512). — Dollinger
ram nach der Vorlage von Pez
I St. Emmeram Lit. 5 1/3. Ernst
ZBLG 16 (1952, 367—371), daß
die Literatur ab 1930 kaum be-

1802, 4.

etwa 1938 anfertigten. Für die

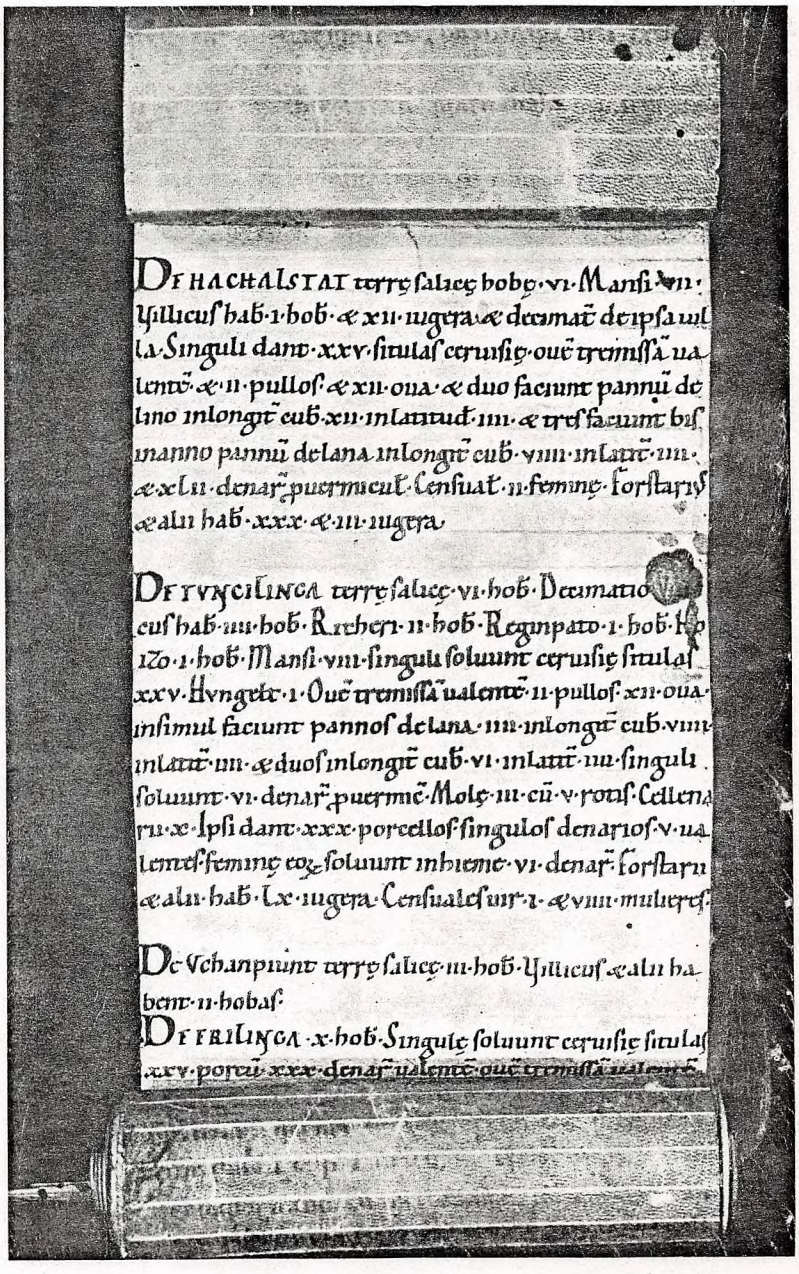

Rotulus von St. Emmeram

Verhandlungen des Historischen Vereins für Oberpfalz und Regensburg Bd. 108 (1968)

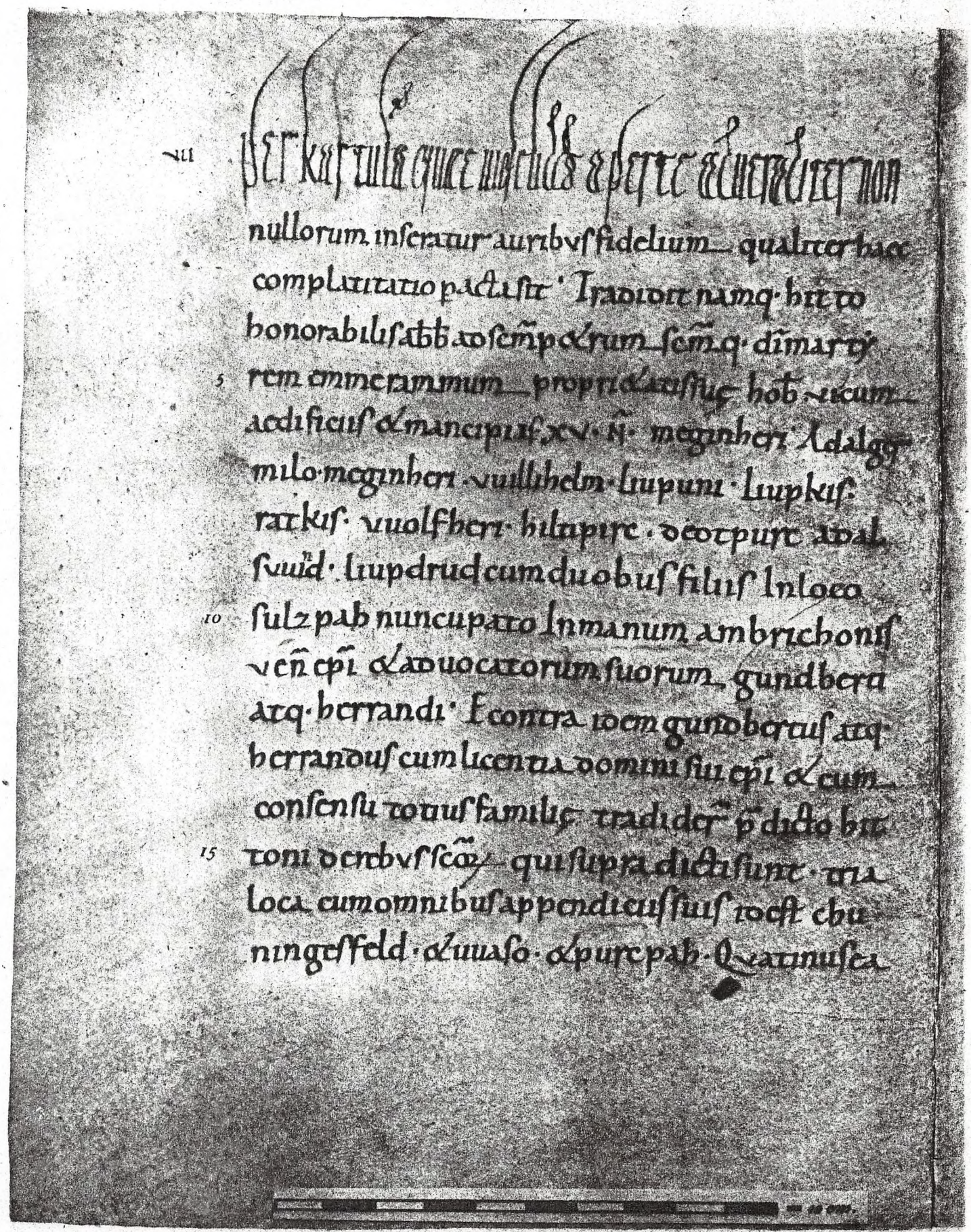

nullorum inseratur auribus fidelium qualiter haec
complanatio pactata sit. Tradidit namq; hitto
honorabilis abb ad semp. orum sem. q. dimartyr
rem omne patrimonium proprietatis suae hob. uicum
aedificatum et mancipia XV. N. meginhari adalgr
milo meginhari uuillihelm liupuni liupkis
ratkis. uuolfheri hilapirc. deotpurc adal
suuid. liupdrud cum duobus filiis In loco
sulzpah nuncupato Inmanum ambrichonis
ven epi. et aduocatorum suorum gundberta
atq. herrandi. Econtra uero gundbertus atq.
herrandus cum licentia domini sui epi. et cum
consensu totius familiae tradidere p dicto hit
toni de rebus sc. qui supradictis sunt. tria
loca cum omnibus appendiciis suis. id est chu
ningesfeld. et uuaso. et purcpah. Quatinus ea

St. Emmeram, Cod. 5 1/3

MÜNCHEN, ALLGEMEINES REICHSARCHIV. REGENSI

sig. inde confirmat firmiter teneat atq. possideat.
de possessionibus ad praedictos fratres redigantur et
retractentur. Et ut firmius rei eiusdem ratio
inde ogo strupo capold. chanal. hartpht.
hiltipero. hiltger. et cet.

INTER AMBRICHONEM ET REGEM. VIII

Ita mancipia sunt in potestate ambrichonis. ep. embrit.
appa. rihholf. ratolt. engilhilt. et filius rihhilt
et rihmot. Engilmar hiltistor. Et contra eccl.
sunt in regis potestate adalgoluncga. Germi
outan. gundhelm. engilpero. machelm. regin
drud. elisa. amhilt. germ. ermpold. ellinbilt.
lupila. rihhilt. rihhila. reginolf. perchtgund
reginhilt. leechilt. COM

VIIII. INTER AMBRICHONEM EPM. ET ENGILPIV

Notum sit omnibus fidelib. quia engilberaus com.
tradidit ad scm emmeramm. mancipia III.
uoest alblind et filius II. In manum ambricho

XI

— 10 cm.

HIV. Regensburg, St. Emmeram. Cod. 5 1/3. Bll. 149v und 150r.

Immeramni & ut dictum est ad seruitium mona
charum hoc quoq; magnus ad uocatus accepit
in presentia fratrū & testium & istituerunt testes.
Rad phrt cō. Marahwart. Hadamar. Heinrich.
Petto. Ratpot. Gestulup. Otmar. Eccho. Me
ginhoz. Magnu. Oto. Ruhholt. HEMIDRUDAS
RADITIO PERHERI ET UXORIS EIUS.

97 Perinhar uero de vechinpunt partier cum uxo
re sua himildruda tradidit super altare sci Immer.
in seruitium monachorum uineam unā in loco dicta
uulthil. cum omnib; ad eandem uineam iuste perti
nentib;. hoc est. agris. pratis. & curtilib; sicuti iam
eis in usum. & seruitium habuer. eatam ratione. Ut
quando tempus eorum migrationis aduenisset. cer
tam uxta basilicā sci patronis nri. Immeramni sepul
turā haberent. Hanc quoq; traditionem accepit ra
uolduſ abbas & maganuſ ad uocatus p̄sentibus fratrib;
deinceps tibus. & istituerunt testes. Ruodphrt. Timo. Ruhholt.
Adalo. TRADITIO. CUIUSDAM GEROLDI

20 98 Quidam & iam nobili de genere NOBILIS;
natus gerolt. nomine tradidit ADSEM EMANERA
mum & in usum monachorum sui proprii muris
vineam qua habere dinoscebatur in paurzana.

99

MÜNCHEN, KGL. ALLGEMEINES REICHSARCHIV. REGENSBUI

St. Emmeram
Cod 5½ fol 37v

a)

139 Notū sit uobis· qualit quidā homo nomine Ribboch· tradi
dit ad scm emmerammū suum ppriū seruum nom· Adalger·
ea ratione· ut p singulos annos soluat· v· nummos· Huius
rei testes sunt· Perolt· Engilfrit· Perolt· Ribpreht· Egino·
Peranhart· TRAD ADALPTI

140 Quidā homo nomine Adalpreht una cū uxore sua· cui nomen
Adalhert· tradidit ad scm emmerammū ppriū iuris ancil
lam nomine Richpirin· ea ratione· ut p singulos annos sol
uat· v· nummos· Testes· Engilheri· Sicco· Gotopreht·
Heazo· TRAD PILIFRIDE

142 Nouissime sepedicta matrona pilifrid tradidit ad scm
emmerāmū mancipia ista· ut soluant decem nummos·
Vuisaman· Raza· Dieza· Ellinuuolf· Adalpth· Adal
pure· Ratpure· Gotta· Racca· Gisalhilt· Pezauuib·
Liuza· Goza· Focca· Goza· Chriza· Herimuot· Hilti
pure· Gerpth· Gisalhilt· Dieccoz· He aut· iii· nūmos·
Vuolfkart· Pezauuib· Vuaza· emma· i· nummum·
Adalmar· p iure seruitii· t p x· nummis· Erchanpth
iure cęteroq; ad omnē utilitatē· TRAD DIETHARD

143 Notū sit uob qui de talib; causis curā habęris· qđ quidā nobilis uir
Dieđhart nomine scto renuntiaturus· & apud scm emmerāmū
monachū p fessurus eidē famosissimo patrono donatiōnē fecit
de p dio suo· qđ situ ē iuxta fluuiū naba in quodā uico· Zetmas
dorf nuncupato cū mutuis cōmodis ad idem ptinentib; · id est
pratis· piscationib· locis ad onerandas naues aptis· siluis· porcorū

Regensbg. St. Emmeram Lit. 5½, fol 48v

MÜNCHEN, ALLGEMEINES REICHSARCHIV. REGENSBURG, S

Chron. 1 Sec., Bd. 1, Lief. 4, Taf. 1a

decē modios tritici. totidēq; siguli. octo quoq; auenæ
& duos humuli. necnon & quatuor uictimas sinto
tudē gulas tremissas ualentes. in prima ferā. Post
epiphaniā dñi. omnib; annis usq; ad obitū ābo.
Hanc cōplacitationē accep̄ dōn̄ abbas Richolfus
& defensor nr̄ Magon. In cūspectu ēgregationis
actestiū quor̄ hec sunt nomina. Werinheri
Rvtpht. Itē Ruotpht. Vdalscalc. Ratolt. Zacco
Engildico. Ista sunt uestiture testes. Vdalscalc
Werinhart. Ruotpht. TRAD CHADALH clr ic

18 Xpi ecclā cognoscat qd̄ presbiter quidā. N. CHA
DALHOCH. infirmitate positus commendauit
ppriam̄ rem̄ suam qualem habuit inuico quinomi
natur. Tertiuclld. inmanum cognāti sui nobi
lis uiri ADALPERTI eo ure quatinus ea scō Emme
rammo. traderet eadem potestate qua ipse si potu
isset & eo pacto ut si conualuisset monachicam ibi
sortem ac fraternitatem obtineret si uero
ut euenit in ipsa infirmitate obiret communio
nem orationis uti, pfessus haberet; quam tradici
onem. N. Post obitū eius cōpleū atq; subhis testib;
confirmauit. Engilmar. Magonus. Otto. Herinant

19 A Zauuib. trad̄ suum seruum. N. Vuifunt. ad sanc
tū emmerāmū. ut annuatim persoluat. x. dena
rios. Ista sunt. Testes. Mabtuni. Racco. Aeili.

Regensb. St. Emmeram
51/2

1379/83

Cap. XXVI

Cōmutat̄ inter Rauoldū abb̄. & Adalbuinū clericū.

47 Quicquid ergo proprietatis Adalbun clericus. & memoratus Wolfkangi epi habere dinoscebat̄ in loco Crmunga nuncupato. totū ex integro tradidit ad sēm dī martyrē EMMERAMV. finisq. inquilinis sine intermissione ibidē famulantib. cū curtilib. & agris. nil extra dimittens. quin omē ut sup̄dictum est tradere uinianū uenerabilis epi Wuolfkangi. & abbatis Rāuoldi. coruq. aduocatorum Wucrinhardi. & hainarti. stabili firmitate in ppm. R & radentib. uero ante iā memoratis pōnis. accepit ecta idem Adalbun depbenda frm̄ huiusmodi nomināto int̄ curtilia & agros arabiles equalē mensurā simili tenore ac stabilitate in ppriam proprietatem. Testes etiam qui et supra.

48 Concābiū int̄ Rāuoldū abbatē & Willihalmū. Cap. XXVII

Regi seculorum omium grates referamus opimas. cuius instinctu & imperio quida seruus eccl̄e nomine Willihalm. tradidit ex integro suū pdium sco dī athl & ac EMMERAMO. et suis monachis. quod habebat int̄ lacum et

Regensb. St. Emmeram
5 1/2 fol. 21v

1379/83

4

63a

seruientib; & unu qdq; eor singulis annis psol-
uat vi. den. adm sam frm. & filii eor quando adp
fecta & ate puener. eunde censu psoluant. quoru
nomina hic scripta tenent. Heiza. Vuiza. Diozа.
Hita. Imma. Luupusta. Lvira. Gera. Chunrа.
Isn Sreffes. Arnpht. Meginfrid. Ekihart. Lun
kis. Vdalpht. Reginpht. vto. Ge ro. haparo. Lvi
Arolf. Engilpht. Dri. Durnchart. Quæ Adalpri ep
otu sit Inxpo fidelib; qa quidā monachus. ij.
Adalpus tradidit cū treuma epi vigolfkengi. mu
cipia. ad sem IMMIRAMij. quoru nomina sunt.
Hartfrit. Adalpt. Otolf. Salaman. Reginmuot.
Henna. Ea videlic& ratione quatinus Hartfrit
& adalpht Otolf & Salaman. xv den psolueret. R
ginmuot. & Henna. decē den. id uraq; v. adalra xpi
mart. Immer. hoc factu ē psentib; laicis testib; pau
tractis. Vataununt. Asphrt. Ellmhart. Ruhker. Vuolfp
Dreezig Ozi. Ruodolf. Alpuni. Ruhberi. Heriger. Engimar. T
otu sit omnib; hec coponentib; qd quida nobilis elericus
Gozpt. tpore monachice cuersationis quando se cōmen
cap. xxxvii manicipari. tradidit adalbare sci Immer. firmq; uiri cu
mi Vualdchuonis fris sui & adhuc aduocati. hoba una
& dez zinga sita. cū curtile. ex tub;. & redtub;. pisc

Regensb. St. Emmeram
51½ , fol. 26r

1379/83

rendisman cipuis. x. tta nominatus. vt supr.
Insuper &iam citra flumen Isurae in loco dat
hartespere nuncupato. tradiderunt hobas. v. simili fir
mitate ac puidentia sicuti in anteriori tradtione.
fecerunt. cū omnibus appendtiis ad eas dē hobas
rite. pspicientib.. necnon cū toti dē mancipiis ut
supra. quorum nomina sunt.

Hanc &enim tradtionē accepit ramuold abb. &
Maganus aduocatus inpsentia fratrū. &testium.
Et si illud ad dalhartespere ullus hominū abeas
auferre. sibi q. inppriū conare habere. pdict. vi.
si n̄ poss &idipsum ad eorū usum stabilire. alio
in loco defuis rebus equali mensura restaurare n̄
dubitare. & isti sunt testes pauresi tracti. Erchan
pbt. Heinric. Werunt. Sigihard. Rahauuin. & messig
Isanpero. Ruotpbt. TRADITIO HADAMARI ET rod
Cas. XLI. 85 Hadamar v. de eichilinga. & priuigni ei nomine pri
Ruodpbt. offerendo alii filiastrū suū. ad regulā eiu
s. benedicti. nomine chadalhoh. insimul tradidit
ad seruitiū monachorū. s. em̄ hobā. i. in loco messi
linga dicto. in pago ysanah couue in comitatu
eparhardi com̄. qd situ ē loco episcopali mulidorf.

Regensb. St. Emmeram
5 ½ 1 M. 31²

1379/83

eidem mahthilde. delargitione matris eius chunigunde.
contradtum. ac testibus firmat roboratum. hoc e hobas
quatuor possessas cum parscalchis. uel tributariis. qui
inde tributa psoluunt. cum omib. appendtiis earundē
hobarum. nec non a iacens quercetum frugiferum.
nihil ominus tradidit ut supra memoratum ē seo di
mar emmerāmo. a monachis in code monasterio ma
nentibus. pro remedio animarum: uidelica pabonis.
et mahthilde. ac fratris eius perahtoldi. et siquando
finis psentis uite eueneret. procul dubio tam pabo.
quam ipsa mahthilda iuxta ecclam pdicti sei emm.
locum habeam sepulture. Dinero hunc eundē locū
gundunesthusæ cuius sup fecimus mentionē. epi.
aut aliqua potens psona. de eorum cōmuni uita
in post modum. demere. aut sibi insentitium usurpare
temptauerit. Sup dicta mahthildæ. siue filii eius po
testatiue hoc ipsum teneant. fruque absque dubio
seruitii ē seniori. et utantur. et isti sunt testes.
Ruotpht. Richolf. Dagmt. Walach. Garaheri.
Ulfrich. Traditio Heinrici ducis. et iuditheę matris ei.

NOVERIT OMNIUM FIDELIUM PRESEN
tium uidelicet & futurorum industria. qualiter
ego iudita pro remedio animę meę & parentum meor

100

Regensb. St. Emmeram
SR fol. 35v

1379/43

ualle. quelinquateuus ca poxana nuncupatur. &
tam non statu dimisit sed ut hanc sine dubio usque
ad finem p̄sentis uitę inusum fructuarium habeat
& siquid interim augere siue comparare ualeat ad
eandem uineam. post obitum sui absq; ulluus con
tradictione. inpredicti sci & monachorum uer
tatur obsequium. Si uero idem gerolt suadente
& cooperante gra diuina ante finem p̄sentis
uitę. desiderio supni luminis illustratus habitu
monastice conuersationis iuxta regulam sci be
nedicti susceperit. p̄ dictam uineam eximegro
fectum dimittat ut supra dictum est ad commu
nem utam. ut & ipse annonā & cōmunionem
habeat sicut ceteri. Hanc condicionem accepit
Ramuold abbas & aduocatus Maganus. p̄sentib.
fratribus & testibus quorum nomina sunt.
Maganus. Erchanfrid. Lantpero. Uuernhart.
Tuto. Engilpolt. Gerholt. Albrih. Vuilliport.
Amager. Ualtheri. Tradicionis testes Geroldi.

99 TRADITIO PAPONIS ET MATHILDAE. De god

Papo quidē urbis p̄fectus. una cum coniuge sua
mahthilda tradidit sup altare sci di actil & hae
emmerammi. predium gundineshusa. quod fuit

Bay. Hauptstaatsarchiv München
Bestand
Fas
Nr.
Regensb. St. Emmeram
5 1/2
fol. 35 r
1379/83

uille. quicunq; eam possa. numcupatur. &
eam non stati dimisit. soluat hanc sine dubio usque
ad finem. p̄sentis uitę. inusum. fructuarium. habeat
& siquid uterin augere siue comparare ualeat ad
eandem uineam. post obitum sui absq; alicuius con
tradictione. impredicti sci & monachorum uer
tatur obsequium. Si uero idem. gerolt suadente
& cooperante grā diuina. ante finem p̄sentis
uitę. desiderio supni luminis illustratus habitū
monastice conuersationis iuxta regulam sci be
nedicti susceperit. p̄ dictam uineam ex integro
statim dimittat ut supra dictum est. ad commu
nem uitam. Vt & ipse annonā & cōmunionem
habeat sicut ceteri. Hanc condicionem accepit
Ramuold abbas. & aduocatus Maganus. p̄sentib.
fratribus & testibus quorum nomina sunt.
Maganus. Erchanfrid. Lampero. Uuernhart.
Iurco. Engilpolt. Gerholt. Albrih. Vuilliport.
Amager. Vualtheri. Tradicionis testis Geroldi.

99 TRADITIO PAPONIS ET MATHILDAE.

cap. Papo quidē urbis p̄fectus. una cum coniuge sua
mabthilda tradidit sup altare sci di adtl&hae
emmerammi. predium gundineshusa. quod fuit

München HStA

ARCHIV. REGENSBURG, ST. EMMERAM. COD. 5½. BLL. 34ᵛ UND 35ʳ.

cogitans. tradidi addi seruitium. & sci emmerammi martyris. tale pdium. quale uisa sum habere in loco qui dicitur Citarhoua. cum manu filii mei henrici aduocatis bauuariorum. cum omnib, ad candē curtem iure & legitime pertinentib, agris. pascuis. uillis. & casis. uineis. aeuuitoribus & auuariis. siluis. aquis. piscationibus, molendinis. mobilibus, & inmobilibus, quesitis. & inquirendis. exitibus, & reditibus, mancipiis quoq, utriusq, sexus. & omnino omnib, ut dixi ad candē locum iuste pertinentib, & sicē fr̄ meus hludouuicus inuitimis uitę suae temporibus adusus p̄ priores possedit. inmanum uenerabilis uiri uuolfgengi epi. & saramundi aduocati sui. Caelitus & ratione. ut monachi ibidem dō & scō mar̄ cuius emerāmo seruientes. ad cōmunē utilitatē p̄ & aliter eandem curtem possideant. Si uero aliquis epōz p̄ firmitatem tēporum succedentium. ad suum quod fieri non credo priuatum seruitium redigere uel uassallis suis ad beneficium dare tēptauerit. heres meus sicē reliqua sibi dē relicta hereditario iure & hanc curtem possideat.

Et ut haec traditio inp̄etuum semp firma p̄maneat. hos testes qui ea uider̄ fieri & audier̄ sub scribere fecimus. more legali p̄ces attracti. Sarbilo comes.

Tēmar: Lagani. Anno. Gualtheri. Imo. Papo. Rōd p̄bt

101 2 Et vbi Ebhardus ex Archiep. de getrolfingen mp̄hendam fuit. ascō emmerammo. in luitpr. curiā y siluā zbrdē. in hertwisen. ff. curias. xi. mans. in wolferchouen. x. curiā. y dimidiū in vnderspach. ff. mans. in bachelstat. ff. mans. in aurhoua. v. mans. Lagelrat uuigē. iii. mans.

...rk. Hauptstaatsarchiv München Abt.
Bestand ...
Faszikel ... Nr ...
Urheberrecht vorbehalten!
Reproduktion ...
... Genehmigung.
...

Regensb. St. Emmeram
512, fol. 36r

1379/83

uille. quibuscunq; ea pactione. non capiatur. &
tam non statu dimisit. sol ut hanc finis dubio usque
adfinem. p̄ sem̄ uitę. inuisum fructuarium habeat
& siquid interim augere siue comparare ualeat ad
eandem uineam. post obitum sui absq; ullius con
tradictione. impredicti sēi & monachorum uer
tatur obsequium. Si uero idem gerolt suadente
& cooperante grā diuina ante finem p̄sentis
uitę. desiderio sup̄ni luminis illustratus habitū
monastice conuersationis iuxta regulam sēi be
nedicti susceperit. p̄ dictam uineam eximegro
statim diuitiat ut supra dictum est adcommu
nem utam. ut & ipse annonā & cōmunionem
habeat sicut ceteri. Hanc conditionem accepit
Ramuoldt abbas & aduocatus Maganus. p̄sentib.
fratribus & testibus quorum nomina sunt.
Maganus. Erchanfrid. Lampero. Uuernhart.
Turo. Engilpolt. Gerholt. Albrih. Uuilliport.
Amager. Ualtheri. Tradt tes. Geroldi. Degō
99 TRADITIO PAPONIS ET MATHILDAE.
cvf. Papo quidē urbis p̄fectus. una cum coniuge sua
mahthilda tradidit sup altare sēi di adtl&hac
emmerammi. predium gundunchusa. quod fuit

München HStA

Ruodpht · lob · Magn · Lamph̄t ·
Salaman · Adalhart · Durnchart · Vuerinhart ·
Vuicprecht · TRAD COZPTI ABB

Nouerint fidelēs dī qualit̄ Cozp̄t abba de gyrnseo cūmanu Seren
hart aduocati tradidit uuolfrāmo abbati adsēm emmerammū cūm
manū Magan aduocati sui ancillā unā perehtbildā cūfiliū suū
impriācatē coadunatione frūm cōministrōq; utrobiq; psentiū:
Ceorda idem uuolfrām abba cūmanu eidē aduocati sui retradidit
aliā ancillā nomine chrihildā cūfiliū suū impriācatē utrorūq;
ē ccubiu · Hui⁹ traditionis testes sunt · Vuolfrām Hau uart Durnchart

R · H · Quida nobilis homo nomine Henricus dedit · I · ancillā suā nomine
Racca · que & ipsa ccubina ei fuit · cū filiis suis & filiab, eorq; pueris p.v. de
rus · & neēss eos inbeneficiū dare posset · aliqm impetratē hec ita fecerūt
Testes Engilmar · & Hedmerth · Meizo · Richeri · Rōdpht de erpbouen · Itē Wa

Danarcha scī emmerammi a dsua pahi que intra quilonē
cōrientem incipiens ala cu que dicit pirichbuscō
tendit admeridiem usq; dum marcpah currit usua
pahi · Item ex altera parte suapahe incipiens demon
dragamozilas tendit ad lutt pahhes houbit · inde in ri
pah sicut signa antiqua demonstrant usq; ad sēm
tum quedam miliaria hostiga · Inde eam adribgerat

Kl. Regensburg - St. Emmeram.

5½ fol. 37

1329/84

C. ngilmar· Egilolf· Luoto· Orendil· y sanrih· Nuiromc·
Licoparto· ðgo· ðdalrich· Heimprht· Gondico· Reginprht·
Sunachart· Nunam·

LIBERATIO LIOPARTI CUIDAM NOBILISVIRI·

Omnib, supne aure spiramina retinentib, pau
cis innotescere gestio uerbis· qualiter tradide
rit unus nobiliū heroum licoparto nominatus·
qui filium suum ad scī martyris emmerammi ser-
uitium monachicalis uitę iugo subiectū mibi
seruiendum obtulerat tale p̄dium quale ipse
& antecessores sui in loco qui dicit Emminhouun & Pein
houun possederunt adaltare dī ad laudę· cuius supra
mentionē fecimus, pfilio suo & premedio animę
suę· necnon omniū parentū suorū qui debita
morte psoluerunt· & qui istius uitę aura adhuc
potiuntur· eo scilicet tenoris pacto ut nul
lus aliquo scrupulositatis nodo detentus inhe
reat· sed pcul dubio sciat illa mancipia· Megin
hildā· Benedictā· Reginpertū· Froymarū·
quę isto cenobio destinauerat seruituros dic
tante aequitatis ratione eo iure uti quo potuit
sunt cū sub hereditario dnō seruituri degebant.
Siqs hoc infringere uelit· heredes recipiant· Illa uidelicet

Bay. Hauptstaatsarchiv München Abt
Nr
Urheberrecht vorbehalten!
Reproduktion
Genehmigung
Signaturnummer

Regensb. St. Emmeram
5 M

1379/83

Ruodpt̄t · lob̄ · Magn̄ · Lamphr̄ ·
Salaman · Adalhart · Durnchart · Vuerinhart ·
Vuicprecht · TRAD̄ C O : P T I ABB

103 Nouerint fidelēs dī qualit̄ Go̅pr̄ abba de gyrinseo cūmanu Ser
cap. xc. hart aduocati tradidit uuolfhāno abbati adsēm emmeramēn cūm
manū Magni aduocati sui ancillā unā perchtildā cūfilios suos
uppriācātē coadunatione frūm ād̄ministrāc · utrobiq; psentēn ·
Ceorda idem uuolfhāns abba cūmanu eidē aduocati sui reddidit
aliā ancillā nomine chrihildā cūfilios suos uppriācātē utroq;
ē ccubu[illegible] matrimonio testes sunt · Vuolfhā[illegible] uart Durnchar:

T · H · Quida nobilis homo nomine [illegible]anpreas dedit · I · ancilla sua nomine
104 Lacca · que ād̄ ipsa ccubina ei fuit · cūfilios suos & filias, eorq; posteros p.v. de
rus · ād̄ neāss eos in beneficiū dare posset · aliquā impositā hereditatē pertinen
[illegible]estes · Engilmar · ād̄ Adalgrih · Heito · Richpr̄t · Adalpr̄t de emptionē · Ste[illegible]a ·

105 Domarchu sū cōmeandum adsua pahu quēcunq; aquilonē
cap. xc. ād̄ orientem incipiens alacu quę dicit pirchinseo ·
tendit ad meridiem usq; dum marcpah currit ubi sua
pahu: hinc ad altera parte suapahe incipiens demon
dragamahlas tendit ad lintpahes houbit · inde in
pah sicut signa antiqua demonstrant · usq; ad semu
tum quedam mutta chostiga · Inde ad rum adrhogera

München HStA
Regensbg St. Emmeram Kl. 5½

traditionis ipso uiuente eadē mulier in an
niuersario die dormitionis ueneranda in pri
kl nou duos denarios t̄ pcia duo denarios
cert adtumulū p̄dicta sēi psoluere. Ita ut post
obitū p̄fati uuenis in singulis annis certe in
ipsa die quē sup̄diximus censū integrū id̄
x den t̄ pcia v denariorū cert ppetualiter
redderē. Testes Reginhart Ruozi Sigipolt
filius helfrici Razi Eppo filius ebbonis Al
brih æfi ei Engilhart. TRAD GERFRI Eechuheim

188 Patefiat auribus fidelium quod uir quidam Gerbertus N. Cap. 76.
tradidit suum predium quod habuit in uico eechanheim
dicto in manū Richeri ministerialis nri tradendam su
pra aram sēi emmerammi pro remedio animę suę affinium q
suorum eo pacto quatinus ipse tantundē recipere & depos
sessionibus p̄nominata sēi emmerāmi suum & usū ecclesiam
usq; ad obitum suum postea uero tam ipsum quod dede
rat quam quod receperat in ius & dominium sēi emmerammi

Bayerisches Hauptstaatsarchiv München Abt
Nr
Urheberrecht vorbehalten!
Kopie nur mit
Genehmigung.
Archivsignatur

Regensb. St. Emmeram
5 1/2, fol. 55r
1379/83

205 Notū sit pſentib, qđ uir nom̄ Willihalm trad'sup altare scī em̄ suā ancillā N. Kerhildā ea ratione ut annuatī v. đen̄ soluer& Teſ Vuerinhart Herram.

206 Quidā homo N. Albrih trad'adarā f.em̄ TRA ALBRIH ppriā ancil'Dic&purgā ut singulis ann̄ v. đ sol Teſ Ricprth Gotascalc Surthart Reginpato. TRAD DIETHARDI

207 Cunctis fidelib, innotescat quatin̄ quidā homo N. Dicbart trad'adarā scī em̄ uxor. i. bene coniugū luxilinaha absq; omīm hominū contradict Teſ Piligri Rabuun Reginpa

208 Quidā homo N. Mahalgoz tradidit TRAD MAHAL ancillā suā N. Hima sup arā scī em̄ eo quoq, pacto ut annuatī v. denarios persoluat. Teſt. Pecili Ello. TR LVIZA

209 Sciant pſentes qualit̄ quedā mulier N. Luiza trad'ppriū seruū suū N. Engilpero. ea lege ut singulis annis iu. đ soluat. Teſtes. Engilpero Hamart Lanzollartunic. TR PIZCHI

210 Notū sit fidelib, qualit̄ quidā homo N. Pezachart trad'Luitpoldō p anime fr̄is sui sup arā s. em̄. eo pacto ut pſingulos annos x. den̄ pſoluer& Teſt. Werinhart Piligrī Rihprecht Hiesl.

Bayerisches Hauptstaatsarchiv München

Regensb. St. Emmeram
5 Fz, fol. 8 ff

Nr. ... Archivexemplar

1379/83

14

iii Sciemus auribusq; pie dm colentiu arruus inculæ
qualit quedam uidua Hunildrud uocitata cu
manu filii sui Herimanni obtulquem animæ dñi
sui Heinrici tradidit sup altare pii patroni nri
sepe dicti sepiusq; dicendi almi Emmer tota dum
dictate pdii sui nuncubamine Wedelsdorf hoc
est agris siluis pascuis quesitis et inquirendis
monachis subtegula sci benedicti inibi dō mili
tantib; ea uidelicet lege ut si aliqua ppotens p
sona idem pscriptum pdium de illo iure uel
stipe subtraherete primus eidē domus heres
potestatiue post hunc ppetualit possidere.
I stiuus ipsius traditionis testes sunt. Rōtpht com.
Meginhart com. Perhtolt. Hartuuic. Wolfrigil.
Pero. Megingoz. Durincpart Penno. TK Duc

112 Notū sit omib. scilicet psentib. et futuris. qd quda
nobilis uir. N. Illingri. pprios eod suos seruos. N. Williheri.
Adalger. tradidit sup altare sci martyris xpi hemerami.
Eo tenore rationis ut annuati redderent sup altare sci martyr
xpi hemerami. v. d. Hui trad st testes. Sigifrid. Hauuart. Egeno.

Bayer. Hauptstaatsarchiv München
Bestand Regensb. St. Emmeram
Faszikel Nr 512 fol. 39r
Urheberrecht vorbehalten!
Reproduktion
nur mit Genehmigung.
Aufnahmenummer 1379/83

108 QVIDAM HOMO NOMINE SALAPREHT DEDIT IN
gra duo adaram scī Emmerammi premedio animę suę.
& sepultura filii sui sita in loco qui uocatur matunga.
& confirmauit his testibus. Liuc. Mancinc. Heistolf.
Hassamar. Ruoci thelonearius. Gezo.

Sig. a ADVERTAT cautela fidelium. Qualiter homo quidam
uocatus. Eccho. dedit ancillam ppriam nuncu
patam. Hiltigart. cum filio eius adhuc infantulo. N.
Gerbohc. premedio animę suę. ac parentū suorum.
adaram scī Emmerammi. eo iure ut ipsa p omnes
annos sex denarios redderet. & puerulus uero denarios uix
cum ad possibilem etatē peueniret. & adiunctus posteris ex.
& liberi essent a bomni seruitio. Ista sunt testes.
Engildeo. Richo cognominatus. Truutman. Liut
frid. Peringer. Acili. Hadamar. Wachilo.

Sig. b PAteat cunctis fidelibus. quod omni contradic
tione penitus subtracta. quidam iuuenis uocabulo

Deinc. 119
cap. 71

Regensb. St. Emmeram
Nr. 5 M, fol. 52r
1379/83

carū q̄m ipsis ad p̄sūa libratē redire licuisset. De hac re testes sūt p aures ēcti liberi. Engilpo. Aschericus. Godfrat. Walther. Herm. Odalrich. de familia ecc̄e. Sonprecht. Adelger. Erihc. Liuli. Erchinpo. Lantpolt. Luitprecht. Wifrihc. Horchsmōt.

Concambiū inter Berngerū abb

Conpactionē innotescam fidelib; quā fecit uir nobilis nomine Willihalm. Nam dedit sup aram sc̄i Immerā marī xp̄i apud Wolffrinchouon. mi. hōbas. quas suscepit Berngerus abbas. adiacentē manu ymmonis. ipsi fam liç puisoris. eo scilicet tenore. ut quādiu ipse t uxor ei ymma corporis sint sospitate. censū hōbe uni apud Cuerhof habeant inpotestate. quę annuatī p̄soluet ouē cū agno. viii. mod auen. His adiungent. ii. ut x. fiant numero. cū adiuncto ministerio; x. mod tritic. ac totidē siliginis. Apud Ascaha. trib: exceptis unā uncam cū regimine quā cūq; uelint eligere; ii. mancipia. & bi nos porcos. quos uūq; sit intremissa. duos carrad fen. Ex his aut quicqd infamu anno deuncat. subsequenti si n duplicat restituat. inp̄petuatē p̄diū illud possideat. Fi nē v inhoc curam ponere. si ep̄s t qualibet potens p̄so

Wolfrinchouon
Ascaha

Regensb. St. Emmeram
Nr 54

1379/83

bonorum omnium studium d[illegible]sse: inde
cum improbis graues inexorabilesq; discor-
dię. & quod conscientię libertas habet: pro
tuendo iure spreta potentiorum semper
offensio. Quotiens ego conigastum inimbelli
cuius fortunas impetum facientem obui
excoepi. Quotiens triggwillam regię prepo
situm domus. ab incepta. perpetrata. tam
prorsus iniuria deieci. Quotiens miseros quos
infinitis calumnijs impunita barbarorum se
uaritia uexabat. obiecta periculis auctori-
tate protexi. Numquā me ab iure adiuriā
quisquā detraxit. Prouincialium fortunas ui
priuatis rapinis. tum publicis uectigalibus pes
sundari non aliter quam qui patiebantur
indolui. Cum acerbę famis tempore grauis
atq; inexplicabilis indicta coemptio pfliga
tura inopi campaniam, puniri uideretur:
certamen aduersum prefectum pretorii communis
commodi ratione suscepi. rege cognoscente
contendi. & ne coemptio exigeretur euici:
Paulinum consularem uirum. cuius opes p.da
tinę canes iam spe[illegible] ambitione deuoras

Hauptstaatsarchiv München
Bestand
Nr.
Urheberrecht vorbehalten!
Reproduktion

Kl Reg. St. Emeram
8
fol. 83v

1250/84

A pud birrhe
rocam natat sci Sosipatri discipuli
sci Pauli. pud alexandriã nat̃
sci Gallicani mr. Hic primus in hos
tensi urbe extruxit eccl̃am a di
uine officia clericor̃. Hunc sc sc
lauita Laurentius reuelauit. ad
hortans ei ut in eius nomine eccle
siã fabricaret. importa que nunc
usq. Laurentina uocat̃. Hic iubente
iuliano cesare depulsus ab italie fi
nibus alexandriã petiit. a posita
in heremũ secessit. ibiq. arianicano
comite gladio percussus e. Rome.
sce Lucie uirg̃ cui alius ingenuus duo
Ipso die Gaudentii a Felicis Aga
piti a Emerite. Agathonis a Dioge
nis. Bigarii.

B Rome. Iohan X
nis et Pauli mrũ a frm. Quorũ II
prior ppositus posterior fuit II
primicerius constantie uirg̃ filie ø
constantini. Quos impius iulianꝰ ø
cesar nocte in domo eor̃ clausos
a fame misit decol
lari. Passione uero eorũ ut refert
anus scribit. In ydemtina ciuit̃
sci Vigilii epi a mrii. Lamtani.

C pud galaciã III
beati Crescentis discipuli sci Pauli.
pud tyburtinã italie. natal
sce Simphorose uxoris beati

Vlric? 19.

Otto I. heinric? I.

Otto I. Werinher? I
Albero dux? 922 quos

Cecilia I.

Go. poldy pbr

Bernold pbr

Kl Weltenburg
Nr. 8
fol. 34r
1250/84

Audiens dñs petrus quia diues difficile intrabit in regnū celorū · sciensq; se cū suis ign. con discipulis ad integrū mundi fallentias spreuisse dedicat: quia uoluit agnoscere qđ uel ipsi uel ceteri mundi ēmptores pmia uite mūs uirtutū maioris premii sperare deberent · & respondens dño ait · Ecce nos reliquimus oīa & secuti sumus te · qđ ergo erit nobis ·

Vigilate quia nescitis: DE SCO ODALRICO

His uerbis pspicue dñs ostendit quare dixit · Diem aūt illa & horā nemo scit · Ideo enim diē iudicii omnibus uoluit esse occultū · quatenus oēs sint parati & uigilantes · Nos ergo qui diem iudicii siue diem mortis ignoramus · ideirco in tota aūte dominicā admonitionē audiamus ·

Accessit ad ihm mat̄ filioꝝ Zebedei · DE S. IACOBO A.

Nemo est tam mœ matrē hęc · p filius absq; illoꝝ ēsensu ac uoto petisse · sed potius inuitauit uotū & omniū ēsilio factū fuisse · ut pmatrē quā maxime dilectā dño nouerant suū illi desiderū discipli pace facerent · Respondens inquit ihc dixit ·

Nescitis quid petatis · Nesciebant qđ peterent · qui sublimia tam pmiorū potius adnō quā operū pfectionē querebant ·

Nisi granū frumti · DE S. LAURENTIO

Saluator nr̄ dilecti disciploꝝ animos exhortans ad passionis suę sectanda uestigia sumit exemplū de grano frumti quod in terra seminat̄ · & nisi putrefiat nec uiuescere nec fructum ualet adferre · Ita & de se ipso dñs ait ut in psenti lectione audistis · Nisi inquit granū frumti cadens in terra mortuum fuerit · ipsū solū manet · Si aūt̄ mortuū fuerit · multū fructū affert · IN ASSUMPTIONE S. MARIE

Intrauit ihc in quoddā castellū

Verba dñi nr̄i ihu xpi quę hodie ex euangelio recitata sunt ammonēt nos ē unū aliqđ quo tendamus · quā diu in hui? sęli multitudine laboramus · Tendimus aūt adhuc peregrinantes ñ̄ dum manentes · adhuc in uia non dū in patria · adhuc desiderando · non dū fruendo · Tamen tendamus & sine

Miracula HStA Kl. Weltbüg 8

Bayer. Hauptstaatsarchiv München
Bestand ...
Nr. ...
Urheberrecht vorbehalten!
Reproduktion
nur mit Genehmigung

KL Weltenburg
8

fol. 75v

1250/84

3

München
HStA
KU Secon
2.

Silucter epſ ſeruus ſeruoꝝ dei: Si loca uel monaſteria religioſis p
ſublimare conam· hoc ꝓcul dubio ad utrius q beatitudinis ꝑmiu nob
ta ꝑsentiu qua futuroꝝ industria· q lu Aribo comes ꝑanime ſue ꝓ
uocato· ſed modo abincolis ſeuua cella ſci Landpti martiris dicta· mo
ti conamine conſtruxit· ad augmentandu ſue ſalutis ꝑmiu· excauctor
fieri poſtulauit· Igitur· exhac re gloriosſimi imperatoris augusti o
ſa martiris Landbti monaſterio ꝓhuius ꝓuilegii ſeriem liberu habe
regulare beati benedicti abbatis decretu eligere ſibi abbate· Inſup &
monaſteriu aduocatione utatur· quadiu ſupſtes eſt· ſed poſt ipſius d
uiuiore conꝑbauerint· Et ut abſq; omi uio seu ēradicatione cuiuſcu
inculta cu omib; eoꝝ appenditiis· que ab aliquib; xpiani conceſſa ſu
nat· & poſt eu uniuerſi ſucceſſores ſui abbates inꝑpetuu· Qua ꝓte
libertatis nꝛi ꝓuilegii confirmamus· ut neq; nos neq; ulli nꝛoꝝ ſ
ſiue ꝑstanda in beneficiu uel tradendi habeat poteſtate· & nullus dux
molestare· siue de rebus ſuis aliqd ſine uoluntate abbatis ſibi uſurpar
aptos· uel denariu ad lumina aptos ꝑtri & pauli omi anno defe

Bayerisches Hauptstaatsarchiv
Bestand Ku Seeon
Nr. 2
Urheberrecht vorbehalten!
Reproduktion
nur mit Genehmigung.
Auftragsnummer 364/87

Münchn. HStA KU Seeon. 2.

soni de do deuou constructa nra pontificali corroborare &
futuru fore credimu. Qua ppt nouerit omiu scę di eccle fideliu
emedio suoru quq parentu. inquoda sue pprietatis loco olim burgili
nasteriu inhonore ac de sci mariaris landpu amplifico benignita
tate sci pdri principis aploru libertatis arbitrio corroboratum
tionis tertiu pus inuentionib; nra aplica auctoritas psuasa. pfato
re cessit arbitriu. de ut monachis do inibi seruientib; liceat sedm
iam placuit auctoritati nre ccedere. ut plibatus conseruatoru
cessum potenter. dirigat sibi abbas cu frib; aduocatu quecuq;
psone cuncta loca urbana uel rustica diuersa pdia culta uel
t uel ccedantur. cu omi securitate quietus possideat. dnq; dispo
one ipsu sepe plibatu monasteriu pdefensione sce romane eccle
uccessoru pontificu. seu quilibet imperatoru aut rex uendi
archi epi. epi. comi. siue aliqua psona audeat inquietare uel
e. Et prespectu testimoniog cesse libertatis. subhonore xu.
rante. Et si omi anno psentari impossibile fuerit. infra spatiu

München HStA, Bamberger Abg.
Urk. Rep. A 190 Nr. 885a
P. Clemens II. f. Theres

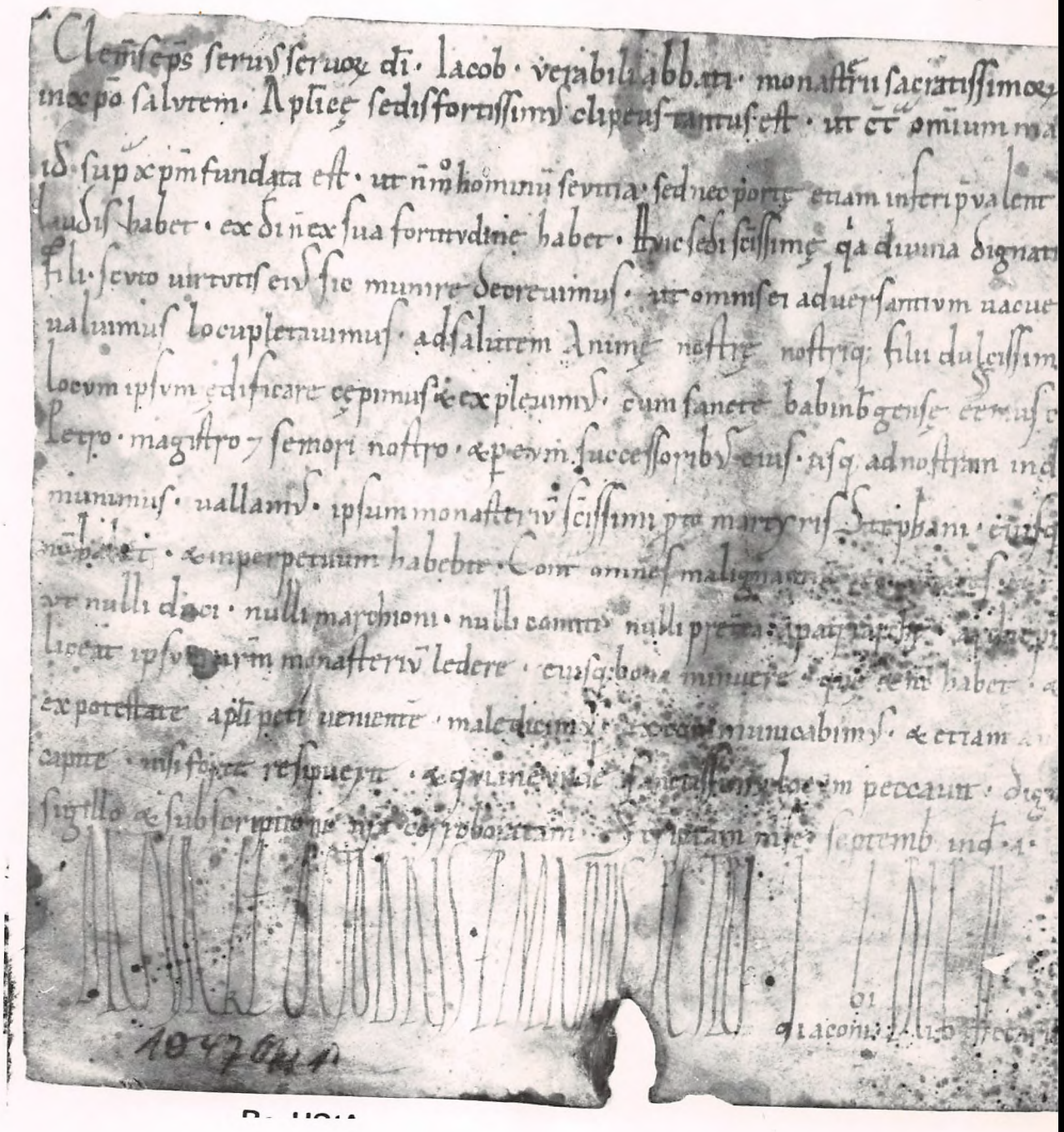

Bayerisches Hauptstaatsarchiv
Bestand Bamberger Hbg.
Urk. Rep. A. 190 Nr. 885a
Urheberrecht vorbehalten!
Reproduktion
nur mit Genehmigung.
Auftragsnummer 316/90

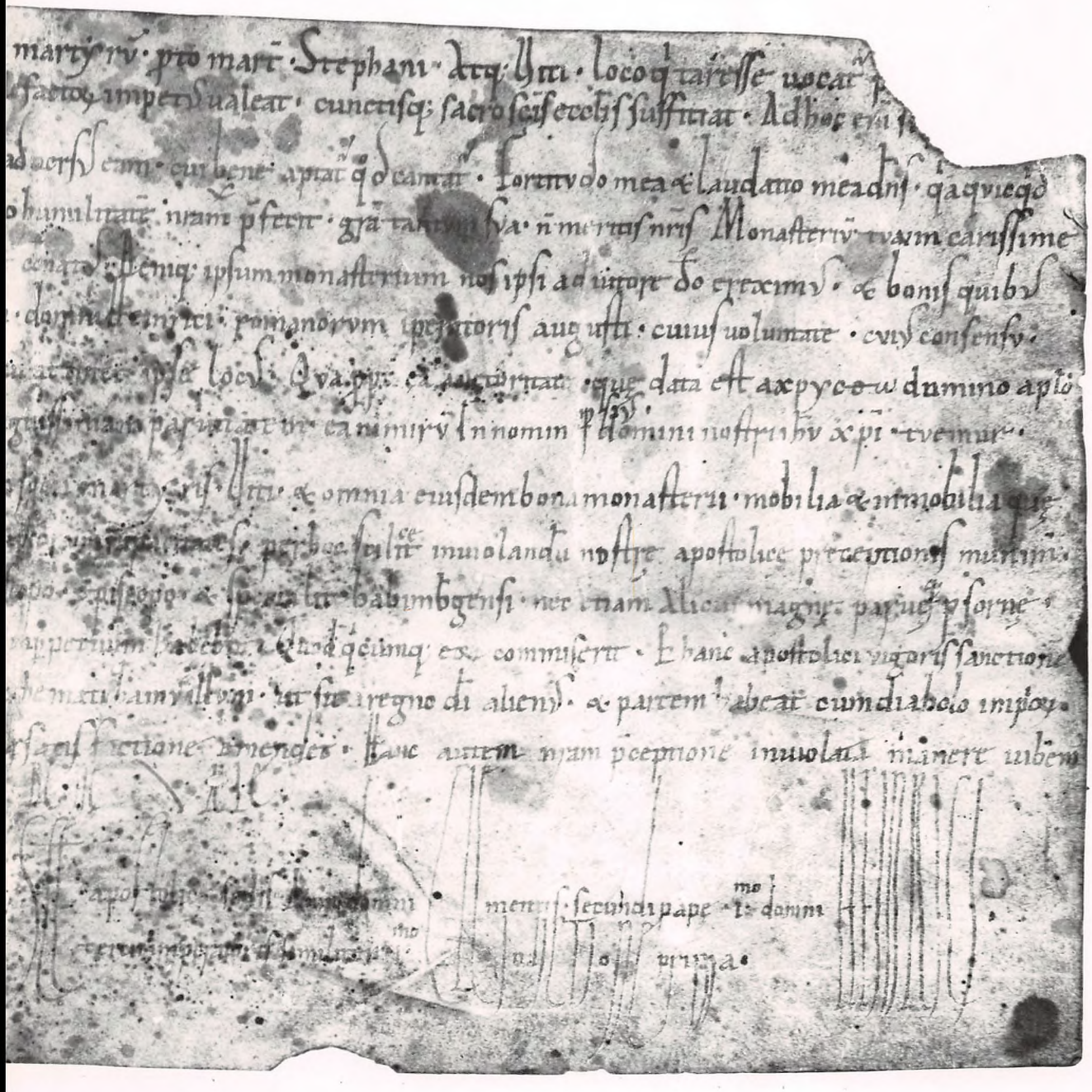

München HStA
Bamberg. Abgabe
Urk. Rep. A 190 Nr. 885a

C. In nomine ſce et indiuidue trinitatis. Chonradus diuina fauente clementia Romanorum rex S

ppu e. ſua unicuiq; ſine alicui⁹ detrimi inuria ſeruare. Proinde nouit omiu fideliu nro⁊ industria. qd in Augusto
nobilib⁹q; uiri nobilit in honore ſci Benedicti monachor⁊ patr⁹ edificatu e. & possessionib⁹ regu libaliter ampliatu.
munitu. Veru peccatis hominu pmerentib⁹ pace inter pncipes turbata. res dicta monasteriu adeo collapſe ac di
ad possidendu & habitandu traderent. Cetum ubi diuine clemetie placuit. expulsis tbulationu tenebris. seren
de collatis pio⁊ elemosinis. deuote dno famulari. Obortu iteru adusus eunde uenabile locu tbida tepestas.
pluuione subripientes. ide monasteriu iure libtatis ſue. & pulegiis destituere. & humiliare conat⁹ ſt. Sed
pdecessoris nri Lotharii. p allegenda ptate eccle libtate. satis clemter ac diligent cscripta ſt. Que pule
celebrandu. relegenda & cfirmanda obtulit. Cui religiose & rationabili petitioni. pietatis assensu inclinante
& omiu successor⁊ nro⁊. ta Regu qua Impator⁊ ptectione ac tuitela suscipim⁹. ita uidt. ut nullius umqm ost
ul mondiburdiu accipe. sed ad nram & regu omiu ptectione ac tuitela semp habeat adtinere. Habeant
eidm auctoritate sacre regle. que ccors ac unanimis frum assens poposcerit. Cui abbs plenaria habeat
in reb⁹ que monasterio suo pinere noscunt. Nullus ibide aduocatu hereditario iure exigat. sed abbs com

Bayerisches Hauptstaatsarchiv
Signatur: Benediktbeuern Urk. 10 = Ks. sel. 471
Dipl. III 87
Reproduktion nur mit Genehmigung.
Auftragsnummer: 531/06

ſſe incuur manib· dum ipſe ex humilitate miniſterio
ꝑ fundere uell & conuerſus urceū accepit · ſed repente eū
uſ manib· aquā fundere uoluerat nonnuēnt; cumq· hoc
um ſeruū ipſe mirarētur· eâdem nocte dñs ei puſionem dix
terūſ diebꝫ me immenbriſ meiſ· heſterno aut die me in
ꝛpſo ſuſcepiſti; XXIII·

o quoq· tēpore· idem gregoriuſ iuxta conſuetudinem
am pcepit ſaccellario· ut duodecī peregrinoſ· ad pranch
nutrare; Quꝫ gens iuſſa cōpleuit; Dum aut ſimul diſcū
nt· intuens papa trēdecī numeraut· Et accerſito ſaccel
o· cur contra uſionē ſuā tertium decimū nutrare ꝑſup
inquiſiuit; Ille obſtupefactuſ· cōnuuantes peregrinoſ
oſ numeraut· & duodecī ſolos inueniens· uelut ſecu
reſpondit; Crede mihi honorabiliſ pater· non ſunt niſi
decim ſicut ipſe iuſſiſti; Ergo dum cūctuſ ſepiuſ duoci
ridem numerare· ac tertiūdecimū quē ſoluſ papa nudē
ouerat nūdere· & admiratuſ ſp. ius pater· gregoriꝰ
m ꝑpiuſ diſcūbentē· uultū crebro conuertere· & nunc
leſcentē· nunc uero ſibi utilia uenerandā quadā cam
ſimulare· Finito cōnuuio duodecī quidē abire permiſit·
tiū decimū uero manu ſuſcipienſ· incubiculū ſuū indux·
ehemēt adiurauit· ut ei ſe· nomꝫ ſuū ſimpliciter
dere dignaretur; Qui reſpondens dixit; & cur mīro
denomme meo· qd eſt mirabile· Uerūtamen ſcīo
oria recognoſcens· qui ego ſum naufragus ille qui
dā uenit ad te· quando ſcribebaſ· mi cella monaſterii
dduum ſcauri· cui dediſti duodecim nōmiſ· ata

De xij pere
grinis· unoq·
xō dato·

44 b.

Einsiedeln Stiftsb. 254 (459) p. 57

Bayerisches Hauptstaatsarchiv
Postfach 22 11 52
80501 München

26.4.06

Sehr geehrte Damen und Herren!

Für paläographische Studien benötige ich von dem linken oberen Viertel des folgenden Diploms König Konrads III. ein Photo (schwarz/weiß) auf Hochglanzpapier im Originalformat:

Kaiserselekt 471 (Benediktbeuern Urk. 10) = MGH DKo III 87.

Ich möchte Sie höflichst bitten, mir ein solches Photo auf meine Kosten anfertigen zu lassen und zu schicken.

Mit freundlichem Gruß

München HStA, Benediktbaiern Urk. 10 | DKo III 87 (Ks. oct. 471)

CVONRADI [illegible] REGIS SCI

[illegible] ... Indict. V. Regnante Cvonrado Romanor. rege [illegible] Anno ii [illegible] VII

5

4

6

7

Bayerische Staatsbibliothek München Kaiserselekt 471
0 2 4 6 8 10 12 14 cm

Benediktbeuern Urk. 10 DKo III 87
München HStA

Ruodpht · Iob · Magn · Lampht · Salaman · Adalhart · Durnchart · Vuerinhart · Vuicprehт · TRAD COMPTI ABB

103 Nouerint fideles dī qualit̄ Cōpt̄ abba de gruiseo cūmanu Werin
Cap. xx. harti aduocati tradidit uuolfhāno abbati adsēm emmerammv cūm
manū Magni aduocati sui ancillā unā perehtbildā cūfiliuſ ſuiſ
uuppriacatē coadunatione frūm cōmunitatq; uerobiq; pſentiv.
Ceonta idem uvolfhāuſ abba cūmanu eidē aduocati ſui retradidit
aliā ancillā nomine chrihildā cūfiliuſ ſuiſ uuppriacatē utmoruſ
ē ēcambu. Hui traditionis teſtes ſunt. Vuolfhā. Hpalt uart Durnchart

R·H·Q 104 Quida nobiliſ homo nomine Hemricuſ dedit. I. ancilla ſua nomine
Racca · que & ipſa ēcubina ei fuit · cūfiliuſ ſuiſ & filiab, eoq; pteritp.v. de
rus · & nēceſſ eoſ inbeneficiū dare poſſet · aliqn impoteſtate hereditu redigeret
Hteſtes Engilmar · & Hedmerih · Heito · Richeri · Rōdpht de erphouen · ſte Herla ·

105 Cap. Denarchu ſci emmerammi a ſua pahu que inter ea quiloniē
Cv. & oriente incipiens ala cu que dicit piri chuſeo ·
tendit admeridiem uſq; dum ad repah currit uſq; a
pahu: Item ex altera parte ſua pahe incipiens demola
dra gamazilaſ tendit ad lintpabbeſ houbit · inde in rih
in pah ſicut ſigna antiqua demonſtrant uſq; ad ſēmi
tam que dicit mil tacho ſtiga · Inde ad lum adrihgeraſ

Münden HStA. Regensbg St. Emmeram 5½, 1. 37ᵛ

Abb. 6

Bay. Hauptstaatsarchiv München
Bestand
Fasz. Nr.
Urheberrecht vorbehalten!
Rechtsanw.
Signatur

Regensb. St. Gmmeram
54

1379/83 fol. 37r

10

nari possunt. p duab. annonis. una monachica usq; ad tm
minū uitę p̄sentis sibi m& ipsi exhibenda. & altera suo seruo
danda. Quod sedm c̄stitutionē p̄finitu tēporis cō pletū ē. Hui⁹
pactionis hi s̄ testes. Luduf. Eberaro. Werianth. Dietpt⁹.
Willihelm⁹. Sigihardus.

VII

Cōmutatio cōmitis Dietrici. inuilla Lanchansola

Cognoscant uniuersi di fideles. scā & p̄sentes ac futuri ē
canbiū qd̄ effecit abbas Pertingerus. cū quodā comite Dietri
co. l s dē p̄ses dedit abbati in manus suu pastōm Heamonis.
iiii. mansos. & v. dimidiū. in uilla quę appellat⁹ Lachanso
la cū arbis. agris. cultis & incultis. piscationib⁹. quesitis & in
quirendis. mobilib⁹ & immobilib⁹. cū aquis usuib⁹. qui scribi
& dici queunt. p nullo alio redtu memoris. ivxta uiā Otol
unga situ. nisi tantū. p uenatione siluestriū ferarū quę ē in
illa parte. quę c̄stat uppriecate Tegarinsensis abbatię. Nā
de usu arborū & feni. atq; capura uolucrū. nec n̄ examinū
apiū. & ceteris utilitatib⁹. excepta una quā p̄dixim⁹ in illa
parte abbatis nihil depactus ē. Hui⁹ rei hic testes s̄ subno
tati. Sigihardus. Pero. Megingoz. Heripolduf.

Pactus sola

quatuor mansi & dimidia in villa Lanchansola Vodalricus Perengero fratri suo comite Dietrico hoc commutauit scilicet ut Adalbero venatio[ne] feraru[m] in memoria propè adiacentia haberet.

VIII

Traditio Ratpoti thessilonis in Stochah & Vuin

Notum sit omnibus credentibus. quod quidā nobilis homo Ratpot cognomēto Thessilo donauit legitime ad altare sci Quirini. in usū fratrum Tegarinse c̄sistentiū p petualit̄ habendū. omne patrimoniū qd̄ ipse sine cunctorū

Bayer. Hauptstaatsarchiv München
Bestand AL Tegernsee
Fasz. Nr. 7
Urheberrecht vorbehalten!
Kopien dürfen nur für den Gebrauch
Auftragsnummer 345/85

beati laurentii suffragantib; meritis ad
nr̄e salutis auxilium, puenire concede. p̄
desto dn̄e fidelibus tuis. & quos AD CŌ.
celestib; reficis sacramentis. intercessio
ne beati laurentii mr̄is. ab ignis aeterni
defendat periculis. p̄ IN N̄S TYBVRTII M.
BEATI TYBVRTII NOS DN̄E FOVEANT

Bayer. Hauptstaatsarchiv München
Bestand
Fasz. Nr.
Urheberrecht vorbehalten!
Reproduktion
nur mit Genehmigung.
Aufnahmen

† 1921.

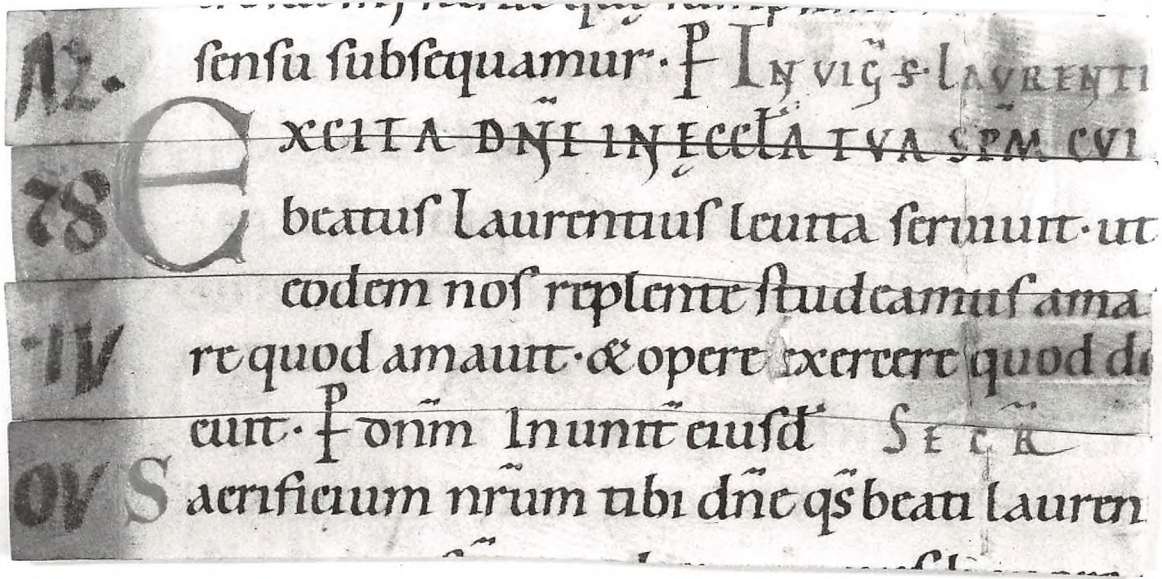
sensu subsequamur · ℣ In vig̃ s. laurenti
~~excita dñe in ecc̃la tua spm cui~~
beatus laurentius cuncta seruauit · ut
eodem nos repleti studeamus ama
re quod amauit · & opere exercere quod di
cunt · ℣ onm̃ In unit̃ eiusd̃ Secr̃
Sacrificium nr̃um tibi dñe qs̃ beati lauren

München HStA Fragm.

BStU, Hauptabteilungsarchiv Archiv AS
Bestand
Nr
Urheberrecht vorbehalten!
Reproduktion
nur mit Genehmigung.
Auftragsnummer 1212/84

Fragen.

ferat eñ sola ōmanē. ⁊ in horr̄uco
cuiusdā & fecit sibi tabernaculū. Per
ueniens igitur in illa vic̄ magister mi
litū. exspectabat ibi trib̄ diēb̄ repau
sans ex errōrū suō. Oppōtuna eñ erat
possessio ad omnē dilatationē. Contu
git aũ ut memoria eius figerent ppe
horrū illū quē custodiebat mulier. Illi
ũ duo adulescentes hospitauer̄ in tab
naculū matris suę. nescientes q̄ ipsa
ess& genitrix corū. ⁊ facto medio se
dentes exponebant sibi inuicē de un
quāq; fama sua. Habebant aũ in memoria eo
quę contigerant illis. mater ũ eorū se
dens e contra interius audiebat quę illi
exponebant. Dicebat ergo fr̄ maior mino
ri. Ego dum infans eram nihil aliud inme
moriā habeo nisi hoc. quia pat̄ meus
magister militū fuerat. mat̄ mea specio
sa facie nimis valde. Duos filios habebamus me
& alterū minorē me. & speciosus nimis ip
se nimis. Accipientes nos utrosq; egres
si sunt de domo nostra. & ingressi sunt
in nauē nobiscū. nescio ubi uolentes
ire. Cūq; egrederemur de naue mat̄
nr̄a nobiscū nonerat. nescio quē admo
dū inmani relicta. Pat̄ ũ nr̄ portans
nos duos infantes stens p̄gebat. pue
niens aũ ad quendā fluviū transmea
uit cū fr̄e meo iunore & me dereliq̄t
supra ripā fluminis. Cū reuerteretur
ut me acciperet. lupus ueniens rapuit
illū minorē infantē. & ante quā adme
ad̄propiquaret. subito de silua exiliens
leo rapuit me. & duxit in silua. Pastores
ũ eruerunt me de ore leonis & nutriū
sū in possessione sua. qua & ipse scis. &
non potui scire de patre meo q̄d̄ fac
tū est. neq; infantia hęc audiens timor ma
ioris dicentis. exiliens coepit flere
& ducere. Per dm̄ xp̄ianorū ut audio
fr̄ tuus sū ego. q̄m & qui me educaue
hoc dicebant. q̄m de lupo te eruimus.
& amplexi osculabant se inuicē. Hęc au
diens mat̄ eorū & considerans quę expo
suer̄ unusquisq; ad naufragiū p̄turbatur in uisce
ribus suis. Amplius & ea uidens amplec
tentes se inuicē & osculantes & flentes. &
considerans forte ipsi essent filii sui. pp
tea q̄d̄ de patre dixerunt quia magister
militū fuerat. & quia inmani mat̄ relic
ta est. Altera die interpellauit magis
trū militū dicēs. Deprecor te. domine. ego de
terra romanorū sū. & captiua adducta hūc
p̄ duce ad patriā meā. & hęc dicens. con
siderans uidit signa quę erant inmani
tro suo. & cognoscēs formidabat eum. ⁊ ui
diu se continere non posset. & prudens an
te eū dicebat. Precor te dne ne indig
neris contra ancillā tuā. sed p̄ptius audi
me. & expone mihi priorē uitā tuā.
Ego eñ puto te esse magistrū militū
placidā. qui cognominatus ē eustasius.
Quē & ea dignatus est saluator ipse p̄
ceruū ad se uocare ut crederet in eū.
& incidens intemptationib̄ accipiens
uxorē suā quę sū ego. & duos filios aga
pitū & theophistū. p̄rexit ad egyptū.
Et cū nauigaremus p̄ dictū pp̄e q̄d̄ dns
nauis barbarus esset. qui me tenuit in
ista patria. & testus ē mihi xp̄c q̄ nec
ille pollut me nec alter. Sed usq; hodie
seruauit dns castitatē meā. Et ecce ego
dixi tibi signa & tu cognoscens indica
mihi p̄ uitam xp̄i saluatoris. Audiens
aut hęc eustasius ipse similiter consi
derans speciē eius recognouit eā. & incon
tinenti lenta lacrimas effundens. os

München HStA KL Tegernsee 74

Bayr.
HStA
KL Tegernsee
74

Bayerisches Hauptstaatsarchiv
Bestand KL Tegernsee
74

München HStA Tegernsee KL 74

Passio Euphemiae, ed. B. Mombritius, Sanctuarium seu vitae sanctorum, novam ed. cl. ravennat. duo monachi Solesmenses (Par. 1910) S. 455 § 44 - S. 457 § 9

Passio Eustachii et filiorum eius, ebd. S. 470 § 48 - S. 471 § 49

München HStA Tegernsee Lit 74

Passio s. Eustachii (Fragm.) s. XI¹

Krämer 754

Umfang des Akts in 1 e. Doppelbl. aus Passionar
31 × 27,5 ~~+ 17~~ cm 2 spalt. Tegernseer Kalligraphie
s. XI 2/3

vom. Passio Eufemiae
hinten Passio Eustachii

Initien in grösseren Abständen
abgeteilt

Inc. vom: eos in vinculum carcere donec mitterentur ad regem.
Grauiter autem uulnere XL VIIII, cum gaudens erat nec infernus
– Expl. Benedictus es ... gloriosa te in excelsis habitas + humilia
prospicis in celo + in terra. Quem glorificant angeli adorant
archangeli in/(immen)sa te (Rest abgeklebt) – Sp. a. rasa: ... spiritus
+ expansis ... tris es deus dis patrum ... os malorum uiorum omnium

... tem non pertinet ad bonum / Sp. 2 autem: ... non debet accusare ... qui nec innocendo + scelo ... audito procuratore [illegible] arenam ... multi cursos et bestias pugn... autem simul + dixerunt Iud... + innocentes, de qui timore ... obtenet, qui constituit fund/

hinter innoc Sp 6: ... et ei quem adhuc dum invenire pla...

Et ingressus imperator in occisum eius ... hos ex eum causam nec discessionis interrogans - Tradictum est custodi... ferat ab alienigena pollutione discrepet omnis sola in hoc loco circadam - [illegible] dn Redeste hinter: et in continenti lubrica lacrimas effundens os/

Photos hinter Anfang des Umschlags ✓ ml.

München HStA, Tegernsee KL 74

BHL 2708

Passio Eufemiae/und Passio Eustachii BHL 2760

1. eos in vinculum carceris donec mitterent ad regem. Erant autem numero XL VIIII, cum q uibus erat sancta Eufermia -
Benedictus es ... quia tu in excelsis habitas et humilia prospicis in celo et in terra. Quem glorificant angeli adorant archangeli in / voco te

2. ... spiciens et expansis ... tus es domine deus patrum ...
or malorum meorum omnium ... tem non spernunt subveni

3. ... non subiacemus vesanie ... gis nec in mundo et falla ...
audito proconsul iussit arenam ... mitti ursos ut bestiis pugn ... autem simul et dixerunt In d ... et mundus, deus qui timore ... stituisti, qui constituisti fund ...

4. ... unt ei quemadmodum invenerunt pla ... Et ingressus imperator in occursum eius ... tus est eum causam sue discessionis interrogans -
Predictum est custodi ... fuerat ab alienigene pollutione

5. discusserat enim sola in hortulo cuiusdam

et incontinenti letitia lacrimas effundes os

BHL.

XX.

mutationis ecclesiæ collegiatæ in monasterium S. Stephani Mart. 1057.

monast. coll. cum Schannat Vindem. litt. coll. I. p. 174.

uiduæ Trinitatis. *Adalbero* sacrosanctæ ecclesiæ *Wirceburgensis* episcográtia vobis et pax a Deo multiplicetur! amen. Quoniam gratuita Dei s, sed sola sua dignatione in opus ministerii sui nos elegit, et licet iam suam dispensatores constituit, omni sollicitudine curare nos convei pecunia ab ipso iudicemur, sed pro ipsa discrete et fideliter erogata em laboris audire mereamur. Proinde notum esse volumus universæ qualiter nos pia præcedentium patrum et pontificum facta sequi cupiendo honorare, loca sancta instaurare, adiuvare, et divinum servitium in

ncepimus, Domino cooperante perficiendi opportunitatem invenimus: in vicino civitatis nostræ suburbio positum, *et a venerabili prædecessore fundatum*, divinæ religioni et monasticæ professioni cernentes aptissimare et divinum inibi servitium amplificare possemus, nobiscum cogitaæ clementiæ suffragium et charissimorum fratrum nostrorum cœpimus m provido et admodum prudenti usi consilio *fratres canonicæ professio- monasterio erant Deo famulantes, in ipsam civitatem transtulimus, et utpote eiusdem ordinis et professionis homines collocare non incongruum* fatum locum et cœnobium *in honore beatæ Dei genitricis Mariæ, et beaet Pauli, sanctique Stephani proto-martyris dedicatum* condigno honore m hactenus celebrem divinis celebriorem servitiis redderemus, *triginta nis ibidem instituimus, statuentes, ut ulterius ibi monachica conversatio abbatis regimine semper in divino permaneat famulatu.*

o eiusdem monasterii eorumque fratrum et post futurorum possessiones et rochiis, reditibus et exitibus, aliisque pertinentiis, vel *quæ ipse Heinricus t*, vel ipse locus ab aliis donata possederat, eidem ex integro assignavimus. cum fratribus nostris canonicis et nostris fidelibus viris religiosis consilio *in villa Hettingesfeld, quos hereditario iure possedimus*, cum mancipiis ædificiis, terris cultis et incultis, agris, vineis, pratis, campis, silvis, bus, piscationibus, viis et inviis, exitibus et reditibus, quæsitis et inqui- *prædictum atrium cœnobii situm* ex nostra parte cum omni iustitia, qua buimus, pro nostra et prædecessorum nostrorum ac successorum nostroque delegavimus, tali videlicet respectu, ut divini servitii, quod ibidem ticipes efficeremur.

a in perpetuum maneant, duas inde chartulas fieri et earum nostri e nostri munimine signari ac roborari fecimus, et unam apud eiusdem n vero in nostra ecclesia in notitiam futurorum servari decrevimus, affigentes, qui hæc, ut acta sunt, audierunt et viderunt. , *Bernolf præpositus, Atelo decanus, Haxecbo, Macelin præpositi*, Vol, Ebbo, Siccolf, Landolf presbyteri, Hatto archidiaconus, Asclo, Cuno, Sigefrit diaconi; Hatto, Bilis, Bern, Diemo, Otolf, Retine subdiaconi. *ue advocatus ecclesiæ, Burkardus comes*, Gunthrecth, Hacho, Serrat, Gumpho, Almar, Sentuvin, Otloch liberi: ministeriales, Albgast, Wado, art, Rutgast, Liemar, Vocko, Swighardt, Volrath, Billunc, Waltrich, tzach, Gotefrid et alii plures.

Acta sunt hæc anno Dominicæ incarnationis MLVII, indictione X. V. Non. Martii, regnante domino Heinrico quarto, anno ordinationis Adalberonis episcopi duodecimo.

XXI.

Alberada comitissa tradit Banz ad monasterium Fuldense, d. d. 1058.

Schannat Tradit. Fuld. p. 256.

Anno Dominicæ incarnationis MLVIII. indict. XI, mense Iulio sub die XII. Kal. mensis eiusdem in Orientali Francia in comitatu *Goswini a*) comitis in loco, qui dicitur *Othalmeshusen*, factus est conventus fidelium principum de pace facienda, et sedanda latronum tyrannide, et raptorum compescenda seditione. Convenere etiam ibi venerabilis abbas *Fuldensis Egbertus* nomine, et quædam matrona *comitissa Albrat*, aliique quam plures nobiles, comites ac iudices, in quo conventu in conspectu omnium, qui aderant, eadem matrona tradidit Deo et S. Bonifacio martyri *quoddam monasterium in Banze* constructum pro remedio animæ suæ, *et defuncti mariti sui ac filiorum requie:* hoc tantum a prædicto abbate præfata matrona expetiit, ut in eodem monasterio secundum regulam S. Benedicti *monachos institueret*, cæteraque Regulæ congruentia adaptaret. Tradidit ergo, sicut dictum est, venerabilis matrona eundem locum *suæ ditionis* sancto Bonifacio cum omnibus compertinentiis et adiacentibus bonis et prædiis, mancipiis, et cum omni genere utilitatis, IIII. scilicet territoria in *Banzgowe*, et VII. in regione Hessonum. Hanc traditionem suscepit *Gerhardus* advocatus Fuldensis monasterii coram multis testibus.

a) Videtur esse Goswinus Franciæ Orientalis comes ob tyrannidem in diœcesi Wirceburg. exercitam a. 1065. occisus, ex Annal. Saxon. et Hildesheim. *Othalmeshusen* in pago *Salegowe* statuitur, de conventu tamen inibi acto silent cæteri scriptores.

XXII.

Litteræ fundationis et traditionis Canoniæ Heydenfeld, d. d. 7. Iul. 1069.

Ex illius archivii apographo.

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis. Sciat et recognoscat ecclesia, qualiter egó *Hermannus* marchio et uxor mea *Albrath* pro æterna iugiter meditantes retributione aliquam partem prædiorum nostrorum ad reliquias sancti et pretiosi martyris Christi Kiliani in *Wirzburg* decrevimus delegare. Inventa igitur opportunitate communicato tam (cum) ipsius prædictæ sedis venerabili *Adalberone* antistite, quam cum nostris fidelibus consilio præpositurum *Heydenfeld* in pago N. *a*) in comitatu N. sitam, cum omnibus ad eam pertinentibus, scilicet prædiis, mobilibus et immobilibus, areolis, silvis, pascuis, pratis, viis et inviis, exitibus et reditibus, molendinis, firma traditione delegavimus, stabilique legatione firmavimus. Et ut gratior apud Deum nostræ devotionis esset oblatio, servientem nostrum N. cum uxore et filiis et filiabus tradidimus, ea pacti tenore et cautione, ut optimum et absolutissimum ius habeant servientium sancto Kiliano, ita tamen, ut ego usque ad finem vitæ meæ illorum servitium habeam. Deinde communicato ut prius consilio cum præfato antistite suisque fidelibus ad prænominatam villam venimus, et dominatum nostrum ad eundem locum pertinentem ad altare eiusdem ecclesiæ in usum canonicorum ibidem Deo famulantium firma traditione tradidimus, excepta dimidia parte vinearum cum suis vinitoribus et stipendiariis ad eandem medietatem pertinentibus, et paucis mancipiis, quorum hæc sunt nomina . . . .

Sciant et universi tam futuri quam præsentes fideles, nos prædictam præposituram ad prænominatas reliquias ea conditione delegasse, ut idem episcopus Canonicam illam tam in ædificiis quam ecclesiasticis ornamentis et necessaria fratrum ibidem Deo servientium sustentatione ita sublimet et exornet, ut et Dei servitium iuge perpetuumque cum nostra nostrorumque parentum et

a) Leg. *Volckfeld.*

In nomine scē & individuę trinitatis. Notū sit omib⁹ ecclę filius tam futuri quam psentib⁹ qualiter ego Odalrich liber com
quandam ppam ancillā meā nomine Osuuindā cū filiis suis tradidi ac delegaui ad reliquias Sci kyliani mrīs. incunctan
ea conditione ut singulis annis du uuiuant tres denarios uel ptium cox incera aut lino ad pfatas reliquias psoluant. De ce
cuncta ab ea fluenti posterorū ab omi prsus seruitutis iugo immunes constant. Aduocatū nullum habeant aliū. pter eu
aduocatū. Post morte aūt cuiuscūq; cox: quod masculus in armento uel pecore. femina uero in quolibet muliebri uestim
habeat musū custodis ecclę ceda. reliqua heredi accipiant. Testū quoq; nomina qui huic traditioni affuerunt ut
necta. ad maiorem rei confirmationem. Adalbero epc. Diemarus. Cuno. Einhardus. Echo. ppositus. Hiltiger. Engilhard. B
Hatto. Eccin. Lambt. Beringer. Hiltibrandus. Ellenbero. Bucco. Ebo. Wolfhardus.
Ebbo ptbr. Suiggerus. uicedomn. Burkardus. Hatto. Henricus. Bilis. Cuno. Cobehardus.
Willehalm. Odalscalg. Isingrim. Mabwolfus diaconi. Erkenbertus. Dieno. Herman.
Emehard. subdiaconi. Cunradus. Bertholdus. Eberhardus. comes. Fridericus comes.
Richardus. comes. Ruppreth. Radebodo. Zeholf. Gotfrid. Berung. Adalbreth. Ebo.
Altum. Gotbold. Hagino. De urbani cuīb. Adalrich. Richalm. Ruppold. Ruotheri.
Raolf. Richeri. Healo.

Facta est traditio inscripta dnicali ecclę Wirzeburg. ad sarcofagū sci mris kyliani. anno incarnat dnice. dc. lxxviii. Indic
tiōe. Henrico. iiii. rege. Adalberone uenerabili amistite. pnominatā sedē regente. Ebbdo pfecto. Siquis hanc traditionē
mutare. crudeli incendio gehennę deputetur. AMEN.

Würzburger Urkde. 1069 Juli 2

München HStA

Chroust 1,2,9,1

Münchn. HStA WU 10

Notum sit omnibus scę dei ęcclę filiis

Notum sit omnibus scę dei ęcclę filiis· quod ego ponduſ meę diſpenſationis ſedula mecum tractatione ppendens· & cum fidelibuſ ſeru ouubriſ xpi non modo ſpiritualiſ· ſed & temporaliſ alimonię neceſſaria fideliter Acquiſiui ergo· & p manum Godeboldi aduocati altariſ ęcclę confirmaui premdio ~~ueſ canonicorum famulantium deo & inuictiſſimo martyri kyliano· quorum~~ canonicis autem ſci Iohanniſ una libra· & canonicis de nouo monaſterio ſimili ſiligniſ· Prędia autem hęc donaria acquiſiui a militę meo Gozwino· Gozwini meo ſubiacentes concordi uolumtate ſuſcepetant· et iuramentis corroborauerant p ſed & omnium tam prędiorum quam beneficiorum iacturam incurrere deb impunitatem conſequi poſtulauit· et quaſi ſatiſfactionem p admiſſo· pdicta pd p pdicta ſtatuſ admiſſo· aliquid ultionis ei inferrem· ipſe pdia quę donauerat· posſet ſaluare quam pdere· ea ſuſcepi· & pacto quo pfatuſ ſum ęcclę tradidi· e habeam· Vt autē huiuſ donationis ſtabilitas inconuulſa maneret· exauctorita omnis contradictio ſopiatur· karta hanc adfirmamentū rei geſtę conſcribi iu caſſare temptauerit· aliminib; ſcę ęcclę fiat extraneus· & a ſorte beatorū indi nomina taſuū q huic donationi mſſuer assscribi· q ſunt· Rūbbertus· pposit· decan Wezel· Odalrich· Bobbo· Luco· comes· Godebold· comes· Heinrich· comes· Wolfram· camer· Gozwin· Ebo· R Liboldſ· kadeloh· Rōdvic· Arnold· Herpho· Bernolf· Beringer· Folcmar· Actū anno dnicę incarnationis mill· c· iii indict· vi· regnante tertio Heinru

Christ. Ser. 1, Lief. 9, Taf. 3

München HStA (Lünzig Hochstift Fasz. 16) WU 10

Nouerint ꝙsc̃i et nouissimi fideles; Notum sit omnibus sc̃e dei ecclę filiis· quod ego
ponduſ mee diſpenſationis ſedula mecum tractatione ꝑpendens· & cum fidelibus ſeq
ouibus xp̃i non modo ſpiritualis· ſed & temporalis alimonie neceſſaria fideliter
Acquiſiui ergo· & ꝑ manum Godeboldi aduocati altariſ ecclę confirmaui ꝑmed
ꝑ ipſius canonicorum famulantium deo & inuictiſſimo martyri kyliano· quic
canonicis autem ſc̃i Iohannis una libra· & canonicis de nouo monaſterio ſim
ſiliginis· Predia autem hec donaria acquiſiui a militie meo Gozwino· Gozw
meo ſubiacentes concordi uolumtate ſuſcepetant· et iuramentis corroboraueram
ſed & omnium tam predioſum quam beneficiorum iacturam incurrere d
impunitatem conſequi poſtulauit· et quaſi ſatiſfactionem ꝑ admiſſo· p̃dicta ꝑ
ꝑ p̃dicti fratris admiſſo· aliquid ultionis ei inferrem· ipſe p̃dia que donauer
pocius ſaluare quam ꝑdere· ea ſuſcepi· & pacto quo p̃fatus ſum ecclę quadi
habeant· Vt autẽ huius donationis ſtabilitas inconuulſa maneret· ex auctor
omnis contradictio ſopiatur· kartam hanc adfirmamentũ rei geſtę conſcribi
caſſare temptauerit· aliminib; ſc̃i ecclę fiat extraneus· & a ſorte beatorũ in
nomina teſtiũ q̃ huic donationi interfuer̃ aſſcribi· q̃ ſunt· Rũbbertus· Mei
ꝓpoſit?
Laici· comes· comes· comes· camer̃.
Weical· Odalrich· Bobbo· Otto· Godebold· Heinrich· Wolfram· Gozwin· Cbo·
Labolf· kadeloh· Rotwic· Arnolt· Herpho· Bernolf· Beringer· Folcma
Acta anno dñice incarnationis mill· o· iii indict̃ vi· regnante tertio Hen

Chorus, Ser. 1, Lief. 9, Taf. 3

München HStA WU 10

d ego Emehardus dei dignatione sacrosancte Wirceburgensis ecclie licet indignus pusor-
is seruus illud euge beatum a patre familias cum ueneri audire desiderans pposui
educ' mutuare ut quasi duplicato talento in gaudium domini mei merear impare
remedio anime mee quedam prdia sita in loco qui uulgo dicitur Waltsahsun-
quatuor anniuersario meo dentur canonicis maioris ecclesie due libre
similiter una et in usus pauperum quadragesimali tempore quadragima modii
ozwinu filio hac ratione quia infirmata et conculcata ea quam omnes regimini
uerant pace inimicis suis non pepercit pro quo admisso non modo exilii penam
ere debuit Sed mansuetudinis nostre genibus suppliciter puolutus tamen statuis
icta prdia pme deo scoq; martyri kyliano optulit ea condicione ut si post hac
nauerat sue potestati reuendicaret Ast ego dignum iudicans pdelictis penitentem
gadidi ea libertate ut nullu pter me & successores meos aduocatu uel patronum
uctoritate beati petri aplor principis banno eam confirmaui & ut inposterum
scribi iussi Quod si quis qd tam non speramus eam infirmare uel quolibet ingeni
orum indicio premendi examinis reddatur alienus Placuit qq; adfirmationi pri
decan. decan. decan.
s. Meginhardus Beringerus Weirinherus Herimann Diemo Heinrich Cun
seruientes.
i Cbo Rotbrach Brun Richolf Cber Crigisbrach Cungelhart Irinc Bern Cne
olcmar Richalm

tuo Heinrico inuictissimo romanorum imperatore aug anno regni ei xl vi ind

Chart fm 1, Lief. 9, Taf. 3

Münden. HStA. Urkunden. Nr. 11

✠ In nomine [illegible]. Noscat & fidelitr recolat ta psentium
& supne vocationis certitudo · qualiter ego comes Engilbertus cogn
hermanni cu duab; sororib suis Helika & Irmelint ad religa scī Ky
cxum · cide altaris aduocati patrocinio tuitin & pace · mea uxore ora
delegatio tali firmata est cautione · qd psatos sequentes tradidi m
Golwinu comitis & camerarii · ea pactionis firmitate · qtinus pdicti
eo scilicet iure · q seruiunt maiore ministeriales cide eccle · & sub eade

delegauit eade ecclę. Et ne hęc traditio possit ex aliqua parte

cfirmat subscriptorv testium nominib. qui tunc adesant in eade

Heinrich. Alci. Heinric comes. Ebo. Golwin. Arnolt. Heinrich. Az

Herolt. Penlo; Hii autt adesant testes. quando Rodolfus accepit puer

ipsi comiti ffr. Rodolf & ffr ei. Walthon. Amalbreht. Tiemo. Herrant. W

incarnationis mill. c. illi. Indict. xii. Heinrico imperatore. et filio rege.

Münchner HStA Urkunden Urk. 11

München HStA Wittelsb. Urk. 11

qua futuror[um] sincera discretio. quib[us] xpc solidatis est pcta
tans de remedio anime mee delegauerim Billungu filium
lian[um] socioru[m] q[ue] a wirceburch. ut pentiis mei iuris dominio
unanimit[er] m in hac delegatione esentiente. ca autem
manu Rodolfi liberi hominis utroq[ue] parente. & de ea manu in manu
eruientes ab omi iugo seruili absoluta. epo eide loci libere seruiat.
delegatione. q[uo]d adalric comes adalricu frem eorunde seruientum

calumniari · uel aliquo m infirmari aliqui iniusta tyrannide.

delegatione · Ratbertus · Meingehard · Otto · Bobbo · Wezil ·

To · Liebolf · Chadalhohe · Emehart · & filii a · Dietrič · Volkmar · Beren ·

ſt in manu ſua de poteſtatiua manu Engilberti comitis · Sigifridus

ezil · Gundachar ; Confirmata eſt autē hęc traditio · anno dnicę

Heinrico · Emehardo epo · Gotebaldo comite ;

München HStA Wittelsb. Urk. 11

Hauptstaatsarchiv
Würzburg
...den 11

733/90

ad effectum perducimus. Et uetere[m] regu priorū consuetudine exercemu
scilicet et futurū. qualit nos per intuentu Cunigunde dilecte coniugi
Selegonostat. in pago Moinechgouue sita et in comitatu comitis
pertinentibus. in quibuscuq; ullis uel pagi. siue territorii et comitatibus.
terris. cultis et incultis. pratis. pascuis. siue compascuis. siluis. foresti. uen
redditibus. quesitis et inquirendis. ac caeteris que quolibet modo uocari
sui successores eande abbatia in ppetuu potestatiue possideant. teneant. e
mortaliu contradictione in ppetuu longe remota. Et ut hec nre traditio
rantes sigilli nri impressione insigniri iussimus.

Signum domni Heinrici RIX

Münster HStA
DH II. 54
1. Urkdg
10. 7. 1002

exercemus. Alios ad fidelitate nobis exhibenda incitamus. Proinde no-
stre coniugis nostre fidei nostro imperio uidelicet uuirceburgensis eccle epo-
comiti tradidimus. Et per hoc regale precepti perenni iure in proprio
dominio. idest mobilibus et immobilibus. seruis et ancillis. ingenu-
is. foresti. uenationibus. uineis. uineti. aquis. aquarumq; decursibus. piscationibus
quodo uocari possunt appendiciis. et utensilibus. Eo tenore quatinus pre-
dicti teneant. et quicquid ex illis placuerit ad utilitate sue eccle inde faciant.
Nostre tradition is auctoritas stabilis & inconuulsa permaneat. hanc precepti pa-

Kuu in Abb. ~~IX 13~~ IV 3

Münchner HStA

DH II 56 f. Würzburg (unfotiert)

10. Juli 1002

nibenda incitamus. Proinde notu sit omibus fidelibus nris presentibus

et futuris quia ecclesiam epo. quandam abbatiam in loco qui dicitur

Bosenheim in pago Wormazfeld in honore sancti Petri apostolorum principis

precepto perenni uigore in proprium delegauimus. cum omibus ecclesie abbatie

pertinentibus. hoc est mancipiis utriusque sexus. ingenuis et tributalibus. agris. aedificiis. agris.

uineis; decursibus. piscationibus. molendinis. uiis. et inuiis. exitibus et

reditibus. quatenus deo tenore quatinus prefatus uenerabilis antistes eiusque successores omnia;

iuste suae ecclesiae inde faciant. nra nrorumq; successorum et omium

quae permaneat. hanc precepti paginam inde conscriptam manu propria robo

rauimus.

München HStA
DH II 56
10. Juli 1002
Würzburg Fälschg

Hildesheim 45 A | Ks. Sch. 278 = | DH № 267

dice & decent p ee dinoscitur. ad honore saluatoris mundi p eos issimor & q

catce. dantes. largientes. firmissima q, traditione donantes. emoriu

pprietario iure cu omib, suis pinentiis. aecclis. decimationib. ullis. uic

olendinis. cu familia utriusq, sexus. cultis & incultis. exitib, & reditib, . que

de nro iure in uis acq, dominiu ad aecclam & ad honore saluatoris mundi

uer pontifex heinrice. omq, sui successore eande pprietate inppetuum

aecclie inde faciant. nru nrorumq, successor. & omium mortaliu contradictio

pmaneat. hanc paginam inde conscriptam manu ppria corroborauim

anno uero domni heinrici ſcdi regnantis xii. Actu Franchone vvrt. feliciter. amen

München HStA, Kl. sel. 278

ere geretha dictu. scae aeccliae cui pfat uenerabilis antistes heinricus uide

martyru. Kiliani. Colonati. Totnaru. incliuitate wirziburc constructę. atq, dedi

catq, curte gerahu. inpago superiore riniggowo. incomitatu adelbti comitis.

cis. capis. prati. pascuis. siluis. uenationib, aquis. aquarumue decursib, piscationib, m

et inquirendis. caeterisq, omib, quae adhuc scribi aut inueniri possunt utilitatib,

gli martyr xpi Kiliani. sociorumq, eius. omino transfudim. & alienauim. ita ut p

et tutius possideant. teneant. & quicquid ei placuerit ad utilitate sedis & succe

peritu longe remote. & ut hęc traditio omi tempore stabilis & inconuulsa

lli impressione insigniri precepimus.

München HStA. Kl. sel. 278 • DH III 267

Bayerisches Hauptstaatsarchiv
Bestand Kaiserselekt
278
Urheberrecht vorbehalten!

Münden HStA Ka. sel. 284 = DH II 326 f. Hainholz 29.12.1014

fidele presentes scilicet et futuri, qualiter nos ob interuentum dilectissi
p fidelem quendam nostri fidelis Heinrici eiusdem scilicet ecclie uenerandi pa
quo etiam huius eiusdem ecclie epi & p̄decessor meodem biuangelo terru
charbahe cadit in moyn. & per aquam charbahe usum usq; ullam charba
cellingun usum iuxta eande ullam ultra moyn. & inde usum iuxta
p conterminales siluulas & lucos usq; uuernam prope ullam mulinhu
& firmiter donauimus. Ea uidelicet tenore. quatinus pruenom
eiusdem aecclae prouisor. & imposterum quilibet uius successor. in
decaeteris conterminalib; & circumsidentib; hac hora & deinceps nra im
uersetq; aecclae hactenus usi sunt. quae nra. praedecessorumq; nra

Bayerisches Hauptstaatsarchiv
Bestand Hausarchiv
284

Münden HStA Ks. sel. 284 = DH II 326

[illegible]

nue conuge nostre imperatrici chunigundae, sc̄ae wirziburgensi ecc

ri. bannum rgm sup terra diuersi generis insulis & sub scripto ambitu

forestatu habuit. ex loco udelicz hartbuhc iusum per moyn usq; dum

bc. & inde usq; gruonuelt. & inde usq; tuodenbrunnon. inde ppe ullam

moyn per conterminales siluula & lucos usq; wirziburg. & inde

ium. & inde iusum usq; dum werinz cadit inmoyn. concessimus

natu sanctae uuirziburgensi aeccleſia & nr fideli heinrico

eri pruescripto ambitu forestandi. hanc pacem & securitatem

eptoria traditione & concessu obtineret. qua huic eadem

rum imperatorum udelicz et regum deinuu modi forestandi

[illegible]

München HStA (Lüngtg StH Haig Fasz. 7) WU 4061 Chronik 1,2,9,2

Quō pſens mat ęccl̄a paru̅ ꝓcipit & fouet bonos & malos· horū̅ floret & ditatur ęternitate· iſtoꝝ dolet
ac minuitur cęca cupidnate· fideles enī̅ pcelesti remedio facultates ęcclę rebus suis ditant & adaugent·
alii cupidtatis bastarū̅ adimplere grassantes· etiā fideliū̅ elemosinā quoūis modo possidere laborant
& student· Ego itaq; Benno huius rei periculū̅ indistribuendo bona mea effugere ꝑcauens· sic bonoꝝ
meoꝝ facultatē̅ uiuus & incolomis distribui· qđ absq; omni controuersia firmū̅ & stabile ꝑmanet
insēlm scīi· Decē̅ ꝯ iugera uinearū̅ iacentiū̅ brunnebere & lindebe· quę primus fideiussoria lege
ab auunculo meo Fokkone & filio eius Gozberto accepera· et post obitū̅ illoꝝ hereditario iure possidē
ra· ꝑeterna retributione ad ęcclesias delegaui· viii· adsēm kyliani mnouo monasterio· ii· adsēm Io
hannē̅ hoige· scilicet ut semp in annuersario die obitus consobrini mei Gozberti· fratres de nouo mo
nasterio· xxx· staupos uini scdm p̄bendariā̅ mensurā̅ recipiant· & frēs de scō iohanne oudē̅ ꝑcipiant·
Insup post obitū̅ uxoris suę Hōzekindę· singulis annis frib; de nouo monasterio· xxx· p̄bendarię mēsurę
in anniuersario ipsius ꝑsoluant· Hoc ū beneficiū̅ Adelhalm canonicus de scō iohanne possideat· & ut
ēstructuū̅ p̄nominatus frib; ꝑsoluat· cui uelit relinquat· sin alter· elemosinaria ēcclesiæ ad frēs redeat·
Nouerit etiā uniuersa ęcclā· qđ suubbodo fideiussor Hōzekindę uiduę ꝑfati Gozberti ipsa rogante·
tradidit quandā curtē̅ cū̅ ędificiis ad altare scī kyliani in p̄dicto monasterio· ea condītione· ut
p̄nominatus canonicus Adelhalm eā potestatiue possideat· & cuicūq; uoluerit relinquat· ita dū taxat
ut in anniuersario ipsius· frib; ibidē̅ degentib; · xxx· mensuræ uini singulis annis ꝑsoluantur·
Anno dn̄icę incarnationis dccc· xci· indict· xiiii· regnante quarto Heinrico romanoꝝ imperatore
augusto· scdo· anno Emehardi epi· facta est hęc traditio· his audientib; et uidentib; · Clerici· Cingelhart·
Godebolt· Reagil· Bezman· Gerhart· Bōbo· Burchart· Weirinheri· Warmunt· Betowin· Ecelin· Heizo·
Benno· Irmc· Richolf· Cingelhart· Heinrich· Weirinheri· Diederich· Rōbbolt· Elbwin· Liebhart·
Liggehart· Burchart· Ebo· Bezeman· Lemfrit· Snello· Waltheri· Berchdolt·

Choost, Fr. 1, Lief. 9, Taf. 2